

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

Plana Nàiseanta nan Eilean - Mapa Slighe Buileachaidh 2022

THE
ISLANDS
SCOTLAND ACT 2018
ACHD
NAN EILEAN
ALBA 2018

Clàr-innse

Ro-ràdh Ministreil	3
Facal-tòisich	4
Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn	5
Plana Cothromach, Amalaichte, Uaine agus In-ghabhalach	7
Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean	8
Dàta is Taisbeanairean	10
A' Tomhas ar cuid Adhartais	12
Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean v2.0	13
Amas Ro-innleachdail: 1 – SLUAGH	13
Amas Ro-innleachdail: 2 – LEASACHADH EACONAMACH SEASMHACH	16
Amas Ro-innleachdail: 3 – CÒMHDHAIL	29
Amas Ro-innleachdail: 4 – TAIGHEADAS	34
Amas Ro-innleachdail: 5 – BOCHDAINN CONNAIDH	36
Amas Ro-innleachdail: 6 – DIDSEATACH	37
Amas Ro-innleachdail: 7 – SLÀINTE, CÙRAM SÒISEALTA AGUS SUNND	40
Amas Ro-innleachdail: 8 – LEAS-ÀRAINNEACHDAIL AGUS BITH-THÈARAINTEACHD	48
Amas Ro-innleachdail: 9 – ATHARRACHADH NA GNÀTH-SHÌDE AGUS CUMHACHD	50
Amas Ro-innleachdail: 10 – COIMHEARSNACHDAN EILEANACH CUMHACHDACH AGUS COM-PÀIRTEACHASAN IONADAIL LÀIDIR	57
Amas Ro-innleachdail: 11– EALAINNEAN, CULTAR IS CÀNAN	62
Amas Ro-innleachdail: 12 – FOGHLAM	67
Amas Ro-innleachdail: 13 – CUR AN GNÌOMH AGUS TOMHAS PLANA NÀISEANTA NAN EILEAN	71

Ro-ràdh Ministreil

Mar Rùnaire a' Chaibineit airson Cùisean Dùthchail agus nan Eilean, tha mi toilichte a' chiad ùrachaidh air Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean fhoillseachadh, às dèidh a' chiad fhoillseachaidh ann an 2021.

Tha am Mapa Slighe Buileachaidh a' toirt cunntas mionaideach air mar a tha Riaghaltas na h-Alba a' libhrigeadh nam prìomhachasan againn thar beatha Plana Nàiseanta nan Eilean. Tha e air a dhealbhadh gus a bhith na sgrìobhainn bheò a thèid ùrachadh agus atharrachadh gu cunbhalach, ag aithneachadh gum bi prìomhachasan nan coimhearsnachdan eileanach uaireannan ag atharrachadh, gus an urrainn dha dèiligeadh ri dùbhlain ùra nuair a thig iad am bàrr.

Thug an tionndadh tùsail den Mhapa Slighe sealladh dhuinn air cò ris a bhiodh soirbheachas coltach nuair a bhathar air a h-uile gealltanas ann am Plana Nàiseanta nan Eilean a libhrigeadh, ach tha ùrachadh 2022 air cothrom a thoirt dhuinn dòigh-obrach a bhith againn a tha nas lèirsinniche agus a tha stèidhichte air gnìomhan. Lorgaidh tu gnìomhan sònraichte, mionaideach a-nis a thèid a ghabhail air feadh Riaghaltas na h-Alba gus gealltanasan Plana Nàiseanta nan Eilean a libhrigeadh agus a tha mar sin a' sealltainn mar a chumas sinn oirnn a' cur ri leasachaidhean air feadh nan eileanan againn.

Ann an 2021 cuideachd, chaidh fàilte a chur air Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean againn, agus is urrainnear barrachd a leughadh mu deidhinn san fhoillseachadh seo. Tha prìomh àite aig buill na Buidhne Lìbhrigidh againn ann a bhith a' toirt cruth air libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean agus bidh iad mar mheadhan air dèanamh cinnteach gu bheil cunntachalachd agus fìor cho-obrachadh ann leis na coimhearsnachdan eileanach againn. Bidh pàirt gnìomhach aca cuideachd ann a bhith ag ath-sgrùdadh a' Mhapa Slighe gus dèanamh cinnteach gu bheil na gnìomhan a thathar a' moladh a' coileanadh nan gealltanasan co-cheangailte, do choimhearsnachdan eileanach.

Tha na h-eileanan againn air leth cudromach agus tha sinn airson gun soirbhich leotha. Tha leasachadh agus ath-leasachadh leantainneach air a' Mhapa Slighe Buileachaidh na bhunait airson leasachadh leantainneach air feadh nan eileanan againn ann an co-obrachadh le luchd-ùidh agus nas cudromaiche, leis na coimhearsnachdan eileanach againn.

Mairi Gougeon MSP

Rùnaire a' Chaibineit airson Cùisean Dùthchail is nan Eilean

Facal-tòiseachaidh

Ann am Plana Nàiseanta nan Eilean, gheall Riaghaltas na h-Alba gum foillseachadh e Mapa Slighe Buileachaidh a tha a' dèiligeadh ri gach fear de na 13 Amasan Ro-innleachdail agus ris na geallaidhean a tha nan cois a tha air an liostadh sa Phlana.

Às dèidh co-obrachadh le Ùghdarrasan Ionadail, prìomh luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach, chaidh a' chiad Mhapa Slighe Buileachaidh airson Plana Nàiseanta nan Eilean fhoillseachadh air 24 Màrt 2021. Chaidh fhoillseachadh mar phàipear beò, ag aithneachadh gun urrainn prìomhachasan nan coimhearsnachdan eileanach atharrachadh agus gheall sinn gun dèanamaid ath-sgrùdadh cunbhalach air gus dèanamh cinnteach gum bi e fhathast a rèir nan gnìomhan a tha a dhìth gus na geallaidhean ann am Plana Nàiseanta nan Eilean a choileanadh.

Tha am Plana Slighe Buileachaidh seo a' cur an cèill mar a bhios sinn a' cur ri builean nas fheàrr airson nan eilean uile againn, agus tha i na mapa slighe air mar a tha sinn ag amas air na prìomhachasan a libhrigeadh thar beatha Plana Nàiseanta nan Eilean. Tha ùrachadh 2022 a' gabhail dòigh-obrach a tha a' coimhead air adhart, le fòcas air gnìomhan agus chaidh a sgrìobhadh le co-obrachadh thar Riaghaltas na h-Alba air fad gus dèanamh cinnteach gu bheil a h-uile raon poileasaidh air a bheil uallach gus am Plana a libhrigeadh air cur ris.

Tha e a' cuimseachadh air ciamar a thèid gach gealltanas ann am Plana Nàiseanta nan Eilean nach deach a choileanadh fhathast a libhrigeadh thairis air an ath thrì bliadhna, a' toirt seachad gnìomhan sònraichte, mionaideach a thèid a ghabhail thairis air Riaghaltas na h-Alba. Chan eil geallaidhean a chaidh a choileanadh ann an 2020/2021 mar-thà anns an sgrìobhainn seo, ach gheibhear barrachd fiosrachaidh mu na gnìomhan a rinneadh gus an coileanadh ann an Aithisgean Bliadhnail nam bliadhnaichean sin.

Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air Plana Buileachaidh a' Mhapa slighe gach mìos le Riaghaltas na h-Alba agus gach ràithe le Buidheann Libhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean (faic taobh-duilleig 5)

Cha bhi aon bhuidheann no roinn comasach air a h-uile rud a tha sinn ag iarraidh do dh'eileanan na h-Alba fhaighinn. Tha am Mapa Slighe Buileachaidh seo airson a h-uile duine a tha ag obair às leth agus leis na eileanaich againn, agus thèid mòran de na gnìomhan a tha air an comharrachadh ann am Plana Nàiseanta nan Eilean a dhèanamh ann an com-pàirteachas gus cur ri leas gach coimhearsnachd eileanach.

Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn

Bidh Plana Nàiseanta nan Eilean a' toirt stiùireadh do Riaghaltas na h-Alba agus tha e na fhrèam-obrach airson obair gus cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach gu brioghmhor. Tha 13 Amasan Ro-innleachdail anns a' Phlana a chleachdas sinn airson a bhith a' stiùireadh na h-obrach againn sna mìosan is bliadhnaichean ri thighinn:

Amas Ro-innleachdail 1

Gus aghaidh a chur air crìonadh sluaigh agus gus dèanamh cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann

Amas Ro-innleachdail 2

Gus leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 3

Gus seirbheisean còmhdaile a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 4

Gus taigheadas a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 5

Gus ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Amas Ro-innleachdail 6

Gus ceangailteachd didseatach a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 7

Gus slàinte, cùram sòisealta agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 8

Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd

Amas Ro-innleachdail 9

Gus cur ri cur an aghaidh agus dèiligeadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 10

Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Amas Ro-innleachdail 11

Taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Amas Ro-innleachdail 12

Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Amas Ro-innleachdail 13

Gus taic a chumail ri bhith a' cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Plana Cothromach, Amalaichte, Uaine agus In-ghabhalach

Tha na ceithir prionnsabalan de chothromachd, co-fhillteachd, dìon àrainneachdail (uaine) agus ion-ghabhaltas a' tighinn bhon cho-chomhairleachadh. Tha am plana stèidhichte orra agus stiùiridh iad Riaghaltas na h-Alba agus an luchd-ùidhe againn gus an t-amas deireannach a ruighinn – gus cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach.

Bidh Plana **cothromach** stèidhichte air sunnd ag obair a dh'ionnsaigh coimhearsnachdan nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte air feadh na h-Alba. Cuidichidh an dòigh-obrach còraichean daonna aige le cunntachalachd nas fheàrr airson a bhith cinnteach gu bheil sinn mothachail air còraichean coimhearsnachdan eileanach, agus gan dìon.

Bidh Plana **co-fhillte** a' brosnachadh sheirbheisean co-cheangailte a tha stèidhichte air dòigh-obrach iomlanach stèidhichte air àite, agus a' togail chuspairean eaconomach, sòisealta agus àrainneachdail ann an dòigh-obrach cho-fhillte a thaobh poileasaidh eileanach.

Bidh Plana **uaine** a' glacadh nan cothroman a tha a' tighinn le eaconamaidh nas uaine, nas cothromaiche agus sinn ag obair gus crìoch a chur air na tha Alba a' cur ri atharrachadh na gnàth-shìde.

Bidh Plana **ion-ghabhalta** a' brosnachadh fìor chumhachdachadh coimhearsnachd aig ìre ionadail, a' dèanamh cinnteach gun tèid co-dhùnaidhean a ruighinn cho faisg 's as urrainn ri far am bi buaidh nan co-dhùnaidhean.

Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean

Gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brìoghmhor, adhartach agus seasmhach, feumaidh cunntachalachd a bhith ann, cho math ri co-obrachadh leantainneach le ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach fad beatha a' Phlana.

Tha Amas Ro-innleachdail 13 de [Phlana Nàiseanta nan Eilean](#) a' gealltainn gun tèid buidheann a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gun tèid sùil gheur a chumail air lìbhrigeadh a' Phlana agus a' Mhapa Slighe Buileachaidh na chois.

Chaidh Buidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean a stèidheachadh san Ògmhios 2021. Tha i a' cumail taic ri buileachadh a' Phlana, a' lìbhrigeadh nan gealltanasan a chaidh a thoirt seachad fo Amas Ro-innleachdail 13 agus a' dèanamh cinnteach gu bheil obair air a toirt air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach an da-rìribh.

Feumaidh lìbhrigeadh plana cothromach, amalaichte, uaine agus in-ghabhalach co-obrachadh agus com-pàirteachas làidir agus tha a' Bhuidheann Lìbhrigidh a' toirt seachad an àite obrach cho-obrachail seo.

Ballrachd

Tha ballrachd na buidhne a' toirt còmhla riochdairean bho choimhearsnachdan eileanach, riaghaltas ionadail, an treas roinn agus an roinn neo-eisimeileach, buidhnean coimhearsnachd, acadaimigich iomchaidh agus oifigearan Riaghaltas na h-Alba:

- Comhairle Earra-Ghàidheal is Bhòid
- Bord na Gàidhlig
- Bòrd Coimhearsnachd Calmac
- Comhairle nan Eilean Siar
- COSLA
- Comann nan Urrasan Leasachaidh Alba
- Caidreachas nan Gnìomhachasan Beaga
- Comhairle na Gàidhealtachd
- Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean

- Comataidh Glusadachd agus Ruigsinneachd na h-Alba
- Comhairle Siorrachd Àir a Tuath
- Comhairle Arcaibh
- Comhairle Shealtainn
- Ionad Shrath Chluaidh airson Lagh agus Riaghladh Àrainneachdail
- Scottish Futures Trust
- Caidreachas Eileanan na h-Alba
- Riaghaltas na h-Alba
- Oilthigh na Gàidhealtachd is nan Eilean

Bidh a' bhuidheann a' coinneachadh gu cunbhalach gus adhartas a sgrùdadh agus gus cuideachadh le bhith a' comharrachadh phrìomhachasan gus gealltanasan Plana Nàiseanta nan Eilean a choileanadh.

Tha prìomh àite aig a' Bhuidhinn Lìbhrigidh cuideachd ann a bhith ag ath-sgrùdadh a' Mhapa Slighe Buileachaidh gach ràithe, a' gabhail a-steach a bhith a' tabhann stiùireadh air cùis chudromach sam bith far an robh atharraichean a dhìth agus a' dèanamh cinnteach gum biodh na gnìomhan a thathar a' moladh a' libhrigeadh nan geallaidhean co-cheangailte riutha an da-rìribh.

Dàta is Taisbeanairean

Sheall pròiseas co-chomhairleachaidh farsaing Plana Nàiseanta nan Eilean ann an 2019 gu bheil gainnead dàta sòisio-eaconamach dearbhte ri fhaighinn a thaobh nan eileanan fa-leth againn. Tha a bhith a' cruinneachadh dàta nas fheàrr deatamach airson tuigse fhaighinn air na dùbhlain shònraichte a tha mu choinneamh choimhearsnachdan eileanach, agus airson dèanamh cinnteach gun tèid co-dhùnidhean agus poileasaidh a dhèanamh stèidhichte air fianais.

Às aonais slatan-tomhais oibseactach aig ìre nan eilean, feumar tùs dàta eile a chruthachadh a nì tomhas air buaidh agus èifeachdas Plana Nàiseanta nan Eilean ann an dòigh chunbhalach. Bharantaich sinn Suirbhidh Plana Nàiseanta nan Eilean ann an 2020 a thug cothrom dhuinn beachdan choimhearsnachdan eileanach a chruinneachadh mu na h-Amasan Ro-innleachdail gu lèir. Chaidh 20,000 suirbhidhean a phostadh do dh'inbhich a bha a' fuireach ann an 76 eileanan aig a bheil sluagh maireannach, le roghainnean a lìonadh air pàipear, air-loidhne no air a' fòn, anns a' Bheurla no anns a' Ghàidhlig. Lìon 4,347 daoine an suirbhidh bho 59 eileanan, ìre freagairt de 22%.

[Suirbhidh Plana Nàiseanta nan Eilean](#): Chaidh an [Aithisg Dheireannach](#) agus sgrìobhainn [inneal dàta](#) eadar-gnìomhach cho-cheangailte fhoillseachadh air 9 Iuchar 2021.

Prìomh Thoraidhean an t-Suirbhidh

- Tha toraidhean an t-suirbhidh a' sealltainn gu bheil beatha eileanach eadar-dhealaichte a rèir eileanan agus buidhnean aoise.
- Tha luchd-freagairt den bheachd gu bheil dìth taic ann do dh'òigridh a tha airson fuireach sna h-eileanan, a bhith a' gluasad do na h-eileanan no airson imrich a dhèanamh do na h-eileanan.
- Tha an dàta a' sealltainn gu bheil luchd-freagairt den bheachd gu bheil gainnead cothroman obrach, trèanaidh is foghlam àrd-ìre ann agus dìth roghainnean cùram-chloinne a tha freagarrach airson pàtranach-obrach muinntir nan eilean.
- Bha luchd-freagairt cuideachd den bheachd nach eil farsaingeachd gu leòr ann an seòrsaichean, meudan agus gabhaltasan taigheadais, agus nach eil taigheadas gu leòr ann air prìsean reusanta.
- Tha gnàth-eòlas eadar-dhealaichte aig luchd-freagairt air cothrom fhaighinn air seirbheisean cùram slàinte agus air astar agus earbsachd cheanglaichean eadar-lìn.
- Tha cuid den bheachd nach eil bun-structar gu leòr ann airson na th' ann de luchd-turais a' tighinn do na h-eileanan aca.

Is e ar n-amas Suirbhidh Plana Nàiseanta nan Eilean a dhèanamh a-rithist gu cunbhalach gus leigeil leinn coimeas a dhèanamh eadar toraidhean. Bheir an dàta a chruinnichear taic dhuinn ann a bhith a' tomhas èifeachdas Plana Nàiseanta nan Eilean thar a bheatha, a' toirt cothrom dhuinn a bhith a' comharrachadh far a bheil eadar-theachdan nas cuimsichte a dhìth.

Seasmhachd Coimhearsnachd ann an Eileanan na h-Alba ri linn Galar lèir-sgaoilte Covid-19

Ann an 2021, bharantaich sinn Ipsos MORI cuideachd gus sreath de sgrùdaidhean cùise ullachadh a' sgrùdadh eisimpleirean de sheasmhachd choimhearsnachdan eileanach ri linn galar lèir-sgaoilte Covid-19. Is e prìomh fhòcas a' phròiseict tuigse fhaighinn air an raon de dh'iomairtean coimhearsnachd a chaidh a chruthachadh ann an eileanan na h-Alba mar fhreagairt air a' ghalar lèir-sgaoilte, gus raon cho farsaing 's a ghabhas de chuspairean a chomharrachadh airson sgrùdaidhean cùise .

Bidh toraidhean nan sgrùdaidhean cùise rim faighinn as t-Earrach 2022, agus air an cleachdadh gus molaidhean a chruthachadh gus seasmhachd coimhearsnachd a neartachadh air feadh na h-Alba agus cuideachd gus libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean fhiosrachadh.

Buidheann-obrach Rannsachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean

Tha buill Buidheann Libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean air moladh gun tèid clàr-amais rannsachaidh a chruthachadh agus gun tèid buidheann-obrach rannsachaidh a stèidheachadh. Thèid a' bhuidheann seo a stèidheachadh ann an 2022 agus cuidichidh i sinn gus dèanamh cinnteach gu bheil dàta iomchaidh bho na siostaman measaidh againn air a ghlacadh agus gum fiosraich e sgrùdadh air Plana Nàiseanta nan Eilean.

A' Tomhas ar cuid Adhartais

Bidh fiosrachadh anns an Aithisg Bhliadhnail againn dhan Phàrlamaid mun adhartas a rinneadh a thaobh nan gealltanasan a tha air an liostadh fo gach Amas Ro-innleachdail.

Bha sinn an dòchas Dashboard Adhartas bhiorail airson Plana Nàiseanta nan Eilean a chur air bhog ann an 2021 ach chuir sinn stad sinn air an obair seo gus an robh an t-ath-sgrùdadh air a' Mhapa Buileachaidh air a chrìochnachadh gus dèanamh cinnteach gun robh an dòigh-obrach cunbhalach. Às dèidh dhuinn Mapa Slighe Buileachaidh 2022 fhoillseachadh, leanaidh sinn oirnn a-nis le obair-leasachaidh air an Dashboard, a' dèanamh cinnteach gu bheil e a rèir Aithisg Bhliadhnail 2021 cuideachd. A bharrachd air seo, taisbeanaidh an Dashboard adhartas a dh'ionnsaigh an dà chuid nan Amasan Ro-innleachdail agus nan geallaidhean againn ann an dòigh ruigsinneach agus follaiseach. Thèid ath-sgrùdadh agus ùrachadh gach ràithe.

Clàr-ama

Air na duilleagan a leanas chithear na gealltanasan bho Phlana Nàiseanta nan Eilean nach deach a choileanadh fhathast le gnìomhan sònraichte air an riarachadh do gach fear dhiubh, a' sealltainn mar a tha Riaghaltas na h-Alba an dùil gun tèid an coileanadh thar beatha a' Phlana.

Chaidh clàr-ama taisbeanach a chur ann airson libhrigeadh gnìomh far a bheil sin iomchaidh mar a leanas:

Geàrr-ùine: Aon - dà bhliadhna

Meadhan-ùine: Dà - còig bliadhna

Fad-ùine: Às dèidh còig bliadhna

Tha tòrr de na gealltanasan ann am Plana Nàiseanta nan Eilean leantainneach agus mar sin chan eil e daonnan iomchaidh clàr-ama a shònrachadh airson an coileanadh. Tha na gealltanasan sin air an comharrachadh mar '**leantainneach**'. Nì sinn ùrachadh air an obair a rinneadh tron bhliadhna air na gealltanasan sin san Aithisg Bhliadhnail.

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2022

Amas Ro-innleachdail: 1 - SLUAGH

Cuir aghaidh air crìonadh sluaigh agus dèan cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann.

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Coimisean na Croitearachd, Caidreachas Croitearachd na h-Alba, Òigridh na h-Alba, Pàrlamaid na h-Òigridh Dùthchail, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd is nan Eilean (CoHI), Colaiste Dhùthchail na h-Alba, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, Institiud Sheumais Hutton, Oilthigh Raibeart

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
Eileanan a chomharrachadh far a bheil crìonadh sluaigh air fàs fìor dhona gus dèanamh cinnteach gun dèiligear le feumalachdan nan eileanan sin.	<ul style="list-style-type: none"> Tha a bhith a' gleidheadh agus a' tàladh dhaoine òga air aon de na prìomh amasan aig Cùmhnant Fàs nan Eilean. Tasgaidh gach cuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA suas ri £50m san Aonta. Thèid Cùmhnant Fàs nan Eilean a libhrigeadh thairis air 10 bliadhna bho thèid an làn chùmhnant a shoidhnigeadh. Obraichidh sinn le coimhearsnachdan eileanach, ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh gus Pròifilean Eileanach a chruthachadh. Feuchaidh an obair seo ri pròifilean ruigsinneach a chruthachadh a tha a' toirt seachad dàta deamografach, eaconamach, agus a tha air a chomharrachadh agus air a chruthachadh gu h-ionadail airson gach eilean. Thèid beagan phròifilean deuchainneach a chruthachadh agus a libhrigeadh ann an 2022. Cuidichidh an t-ionnsachadh bhon obair seo le bhith a' toirt cruth air mar a ghabhadh coincheap Pròifil nan Eilean a leudachadh agus a libhrigeadh thar diofar eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine fhada San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich plana gnìomha gus an sluagh àrdachadh ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach agus obraich le com-pàirtichean gus deuchainnean a dhèanamh a thaobh pileatan air an sgèile bheag.</p>	<p>Cruthaich plana ro-innleachdail a tha ag amas air frèam-obrach poileasaidh a thoirt seachad gus an tèid àireamh-sluaigh a ghleidheadh agus gus am bi àrdachadh-sluaigh ann thar coimhearsnachdan dùthchail is eileanach. Bidh an obair seo a' gabhail a-steach na leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A' mapachadh nan uidheam-smachd a tha Riaghaltas na h-Alba a' cleachdadh aig an àm seo (ro-innleachdan, maoineachadh, riaghailtean planaigh) agus crìochan na dòigh-obrach againn an-dràsta; • A' mìneachadh conaltradh làithreach le prìomh chom-pàirteachasan (Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, Co-chruinneachadh Alba a Deas, COSLA); • A' coimiseanadh rannsachadh agus a' cruthachadh fianais gus àireamhan-sluaigh, crìonadh-sluaigh, agus àrdachadh-sluaigh àbhaisteachadh thairis air poileasaidh an riaghaltais san àm ri teachd. • Mar sin bha gealltanais anns a' Phrògram Riaghlaidh airson 2021/22 “cruthaich moladh airson Pileat de Bhìosa Dùthchail, gus taic a thoirt do dhaoine gluasad gu, agus a bhith ag obrachadh, anns na coimhearsnachdan dùthchail againn, a' cur moladh do Riaghaltas na RA ann an 2022”, gus imrich gu sgìrean dùthchail agus iomallach air an tug crìonadh sluaigh buaidh a dhèanamh comasach, ann an dòigh a bhios a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan seo. Thathar a' stèidheachadh buidheann-obrach gheàrr-ùine, anns a bheil farsaingeachd de luchd-ùidh ionadail, roinneil agus nàiseanta, gus beachdan co-obrachail a chur a-steach dhan obair gus molaidhean pileat a chruthachadh, agus tha Riaghaltas na h-Alba an dùil na molaidhean sin a chur a-steach gu Riaghaltas na RA agus Comataidh Comhairleachaidh Imrich rè Samhradh 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid Cruthaich molaidhean airson Sgeama Pileat airson Bhìosa Dùthchail

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le eileanaich òga gus gnìomhan a chomharrachadh a dh'fhaodadh am brosnachadh gus cumail orra fuireach anns na h-eileanan no tilleadh do na h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bheir Lìonra nan Eileanach Òga cothrom do luchd-còmhnaidh nan eilean a tha aois 5-25 gus na cùisean a tha mun coinneamh a chur am follais, agus gus lìonra ullachadh a chuireas aghaidh riutha seo. Cumaidh sinn oirnn ag obair le Lìonra nan Eileanach Òga gus gnìomhan a chomharrachadh a dh'fhaodadh òigridh a bhrosnachadh gus cumail orra fuireach anns na h-eileanan no tilleadh do na h-eileanan. • Tha obair air pròiseact Glèidheadh Oileanaich a' leantainn. Tha Glèidheadh Oileanaich ag amas air oileanaich a bhrosnachadh gus fuireach ann an Alba (agus àiteachan dùthchail/glusad gu eileanan no dhan Ghàidhealtachd) às dèidh dhaibh crìoch a chur air an cuid ionnsachaidh – tha seo a' buntainn ri oileanaich sam bith à Alba no bhon chòrr den RA. Chuidicheadh obrachadh le eileanaich òga sinn le bhith a' faighinn tuigse nas fheàrr air na bheireadh orra fuireach no tilleadh às dèidh colaiste/oilthigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheil poileasaidhean ag amas air luchd-labhairt na Gàidhlig a ghlèidheadh ann an coimhearsnachd Gàidhlig eileanach no an tàladh ann.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Measaidhean Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach taic ris a' phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air Stiùireadh agus Seata-Innealan Measadh Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach. • Tha coinneamhan ràitheil gan stèidheachadh eadar Sgioba na Gàidhlig is Albais, Sgioba nan Eilean agus Bòrd na Gàidhlig gus taic a chumail ris a' phròiseas seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le Coimisean na Croitearachd gus feuchainn ri dèanamh cinnteach gum biodh gabhaltasan croite a nochdadh gu tric gus cothroman a chruthachadh do dhaoine ùra a dhol an sàs ann an croitearachd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an Coimisean air an sgioba Còmhnaidh agus Cleachdadh Fearainn aca a leudachadh agus mar thoradh air an seo, bidh e a' cur ris an obair aige gus aghaidh a chur air neo-làthaireachd agus air croitean a thoirt a chur gu feum gnìomhach a-rithist. • Tha an Coimisean cuideachd air dreuchdan Leasachadh Croitearachd a chruthachadh, agus air oifigearan fhasadh anns na h-Eileanan an Iar a bhios a' conaltradh ri coimhearsnachdan croitearachd agus comataidhean ionaltraidh gus cleachdadh gnìomhan nan croitean a bhrosnachadh agus gus cothroman a chomharrachadh do luchd-inntrigidh ùr. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 2 – Leasachadh eaconamach seasmhach

Leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean, Leasachadh Sgìlean na h-Alba, Alba Chruthachail, Buidhnean le Maoineachadh Cunbhalach (RFOan) aig Alba Chruthachail, Òigridh Alba, Cùisean Mara Alba, Coilltearachd na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coimisean na Croitearachd, Iomairt na h-Alba, Caidreachas lasgairean na h-Alba, VisitScotland, Bòrd na Gàidhlig, Gníomhachas na Turasachd, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, TSIan, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Comharraich prìomh ghnìomhan gus fàs eaconamach in-ghabhaltach agus seasmhach a chur air adhart sna h-eileanan, leithid gnìomhachasan air an ruith leis a' choimhearsnachd, e-mhalairt agus gnìomhachasan stèidhichte air eilean le comasan didseatach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Is e prògram DigitalBoost am prògram conaltraidh didseatach nàiseanta do ghnìomhachas againn a tha a' tabhann taic dhidseatach do dh'iomairtean beaga is meadhanach a' gabhail a-steach bùithtean-obrach, comhairle 1-2-1, sgrùdaidhean slàinte, treòrachadh air-loidhne agus clasaichean. • Stèidhichidh sinn Maoin Tarbhachd Dhidseatach le fòcas air a bhith a' toirt taic do ghnìomhachas gus piseach a thoirt air tarbhachd aig ìre na companaidh tro bhith a' gabhail ri, agus a' cur an sàs, teicneòlasan ùra is adhartach gu soirbheachail. • Cruthaichidh sinn co-phrògraman obrach gus cur ri tuigse dhidseatach agus ri gabhail ri àrdachadh ann an roinnean far an deach cruth-atharrachadh luath a thoirt air gnìomhachais mar thoradh air teicneòlas ùr. • Gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brioghmhor, adhartach agus seasmhach, feumaidh co-obrachadh leantainneach a bhith ann leis na coimhearsnachdan eileanach againn fad beatha a' Phlana Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Cumaidh sinn oirnn ag obair le sgiobaidhean a tha a' lìbhrigeadh phròiseactan san Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach a chaidh fhoillseachadh bho chionn ghoirid ann an dòighean a bheir buannachdan do choimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine • Leantainneach • San ùine fhada • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan sgrùdadh air an dòigh as fheàrr gus dèanamh cinnteach gu bheil a' coileanadh feumalachdan nan eileanan taobh a-staigh com-pàirteachasan eaconamach roinneil a tha a' tighinn am bàrr a' gabhail a-steach Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean (COHI).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha gach Ùghdarras Ionadail eileanach nam ball ghnìomhach de CoHI, agus tha na feumalachdan aca air an deagh riochdachadh aig CoHI. Tha ùghdarrasan ionadail air feadh sgìre na Gàidhealtachd agus nan Eilean a' beachdachadh an-dràsta an cuireadh Com-pàirteachas Eaconamach Roinneil luach a bharrachd ris na com-pàirteachasan a th' ann mar-thà. Cumaidh oifigearan Riaghaltas na h-Alba orra a' conaltradh riutha agus a' cumail taic riutha nuair a bhios feum air seo. • Tha obair leantainneach le lomaire na Gàidhealtachd agus nan Eilean gus tuigse fhaighinn air na ceistean a th' ann agus mar as urrainn dhan t-Seirbheis Trusadh Tàlaint, Aithneachadh Sgìlean Alba, agus Pròiseact Glèidheadh Oileanaich deagh buaidh a thoirt air oidhirpean àrdachadh-sluaigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheil taic gnìomhachais agus coimhearsnachd sònraichte ann airson coimhearsnachdan eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil bathar agus seirbheisean freagarrach, ruigsinneach agus èifeachdach. Bidh seo a' gabhail a-steach modailean ùra agus tionnsgalach agus a bhith ag obair le solaraidhean nàiseanta gus beachdachadh air mar as urrainn do phrògraman aghaidh a chur air feumalachdan choimhearsnachdan agus ghnìomhachasan ann an dòigh nas fheàrr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn Togail Beartas Coimhearsnachd (CWB) a fhàs ann an Alba mar dhòigh phractaigeach airson ar n-amasan eaconamaidh sunnd a choileanadh. Tha Riaghaltas na h-Alba air taic a thoirt do chòig sgìrean pileat, na h-Eileanan an Iar nam measg, gus planaichean Togail Beartas Coimhearsnachd sònraichte a chruthachadh. Còmhla ris an obair pileit seo, gheall Riaghaltas na h-Alba £3m gus Togail Beartas Coimhearsnachd a thoirt air adhart air feadh sgìre Siorrachd Àir, tro Aonta Fàs Siorrachd Àir. Bho chionn ghoirid, dhaingnich am Prògram Riaghlaidh airson 2021 agus an NSET na planaichean againn gus reachdas a thoirt a-steach mu Thogail Beartas Coimhearsnachd rè seisean na Pàrlamaid seo. Feuchaidh an reachdas a tha sinn an dùil toirt a-steach ri dèiligeadh ri bacaidhean a chaidh a chomharrachadh taobh a-staigh nan sgìrean a tha a' buileachadh Togail Beartas Coimhearsnachd an toiseach agus bheir e taic do leabachadh a bharrachd den dòigh-obrach seo air feadh na h-Alba. Chaidh Buidheann Stiùiridh a' Bhile, le Ministear an Ionmhais Phoblaich, Planaidh agus Beairteas Coimhearsnachd sa chathair, a stèidheachadh agus tha riochdachadh oirre bho raon de luchd-ùidh poblach, prìobhaideach agus san treas roinn, a' gabhail a-steach Comhairle nan Eilean Siar agus Comhairle Siorrachd Àir a Tuath. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa Mheadhan Ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich ann an com-pàirteachas gus taic a chumail ri leasachadh eaconamach seasmhach anns na h-eileanan, m.e. Àrainn Rannsachadh agus Tionnsgalachd Arcaibh agus leasachaidhean port Steòrnabhaigh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tro Chùmhnant Fàs nan Eilean, trom bi an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA a’ tasgadh suas ri £50m an urra, bidh sinn a’ tasgadh ann an daoine, pròiseactan agus prìomhachasan ionadail ann an com-pàirteachas le ùghdarrasan eileanach agus Riaghaltas na RA gus buannachdan eaconamach in-ghabhalach a sgaoileadh air feadh Arcaibh, Sealtainn agus nan Eileanan Siar, a’ meudachadh chothroman do na h-uile. • Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus taic a chumail ri cruthachadh plana lùtha ionadail airson Ìle, a thathar ag ullachadh airson beachdachadh air mar phàirt de Chùmhnant Fàs Dùthchail Earra-Ghàidheal is Bhòid. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • San ùine fhada
<p>Thoir air adhart na cothroman a tha ag èirigh bhon aithisg Sgrùdadh air Saidheans agus Tionnsgalachd “Maximising Opportunities for the Marine Economy in the Highlands and Islands” bho 2019 cho math ri bhith a’ cur ris an fheadhainn a tha a’ tighinn a-mach às na h-aontaidhean fàis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha grunn phròiseactan gan toirt air adhart mar phàirt de Chùmhnant Fàs nan Eilean agus de Chùmhnant Fàs Earra-Ghàidheal is Bhòid aig a bheil fòcas làidir air Eaconamaidh na Mara. Cumaidh an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA orra ag obair gu dlùth le com-pàirtichean anns an dà chùmhnant gus na pròiseactan sin a thoirt air adhart airson leas nan coimhearsnachdan cladaich. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada
<p>Taisbeanar ceannas san roinn phoblaich le bhith a’ dearbhadh gun urrainn obair agus cùrsa-beatha soirbheachail a bhith aig daoine sna h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Sgapadh Luchd-obrach ag amas air sealltainn gun gabh obair a dhèanamh anns a’ mhòr-chuid de dh’àiteachan. Thathar a’ beachdachadh air planaichean gus buidheann-obrach Sgaoileadh Luchd-obrach a stèidheachadh, a’ coimhead an toiseach air feachd-obrach Riaghaltas na h-Alba agus mar a ghabhas obraichean a dhèanamh bho air feadh na h-Alba. Chaidh taic a chumail ris an obair seo tro cho-obrachadh le Buidheann Obrach Àireamh-sluaigh CoHI, a thug seachad pàipear aig coinneamhan CoHI san Dàmhair 2021 a’ mìneachadh cheistean poileasaidh agus a’ moladh iomairtean sluaigh air an stiùireadh gu h-ionadail airson beachdachadh orra. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a’ conaltradh riutha agus meòrachadh air an obair seo a tha a’ tighinn am bàrr. • Leasachadh leantainneach air Prògram Trusadh is Glèidhidh Tàlaint. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Brosnaichear àrainneachd gnìomhachais bheòthail a tha a' toirt cothrom do dhaoine farsaingeachd de chothroman eaconamach a leantainn anns na h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mar a thachras air feadh an Riaghaltais, tha mòran den obair againn gus taic a thoirt do roinnean eaconamaidh eileanach air àbhaisteachadh agus a' gabhail a-steach iomadh raon poileasaidh agus mar sin cumaidh sinn oirnn a' co-obrachadh gus dèanamh cinnteach gu bheil a' frithealadh feumalachdan is leas nan eilean. • Leanaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil 'dìon-eileanach' air a dhèanamh air poileasaidhean, ro-innleachdan agus seirbheisean ùra agus ath-sgrùdaichte le bhith a' toirt taic do cho-obraichean air a bheil dleastanas Measaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach a dhèanamh – aig a bheil àite deatamach ann a bhith a' toirt taic do, agus a' cruthachadh, leasachadh eaconamach seasmhach ann an eileanan. • Tha am Prògram Riaghlaidh againn a' toirt seachad grunn ghealltanais seachad gus taic a thoirt do dh'eaconamaidh dùthchail na h-Alba. Tha na gealltanais sin a' gabhail a-steach raon farsaing de roinnean bho àiteachas gu turasachd, iasgach agus ceangailteachd. • A bharrachd air taic gnìomhachais a th' air àbhaisteachadh, cumaidh Prògram nan Eilean air a' toirt seachad tasgadh calpa thar beatha Plana Nàiseanta nan Eilean, le bhith a' toirt taic do fharsaingeachd de raointean, a' gabhail a-steach turasachd, bun-structair, ùr-ghnàthachadh, eadar-ghluasad lùths agus sgilean. Gus dèanamh cinnteach gun toir an tasgadh seo luach an airgid as fheàrr do na coimhearsnachdan eileanach againn, agus aig an aon àm a' cumail taic dhaibh san ath-bheothachadh eaconamach, tha frèam-obrach Prògram nan Eilean air a dhaingneachadh le prionnsapalan togail beairteas coimhearsnachd stèidhichte air àite, agus aig an aon àm a' nochdadh nan ceithir. prìomh cholbhan aig Plana Nàiseanta nan Eilean gus dèanamh cinnteach gu bheil e a' brosnachadh dòigh-obrach a tha cothromach, amalaichte, uaine agus in-ghabhalach a thaobh poileasaidh eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • Leantainneach • San ùine ghoirid • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich agus brosnach cothroman obrach agus phreantasachdan airson eileanaich òga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Luchd-sgrùdadh na Banrigh a’ deasachadh aithisg airson Riaghaltas na h-Alba ann an 2022 gus Preantasachdan Bun-ìre a mheasadh. Comharraichidh seo na tha ag obair gu math, comharraichidh e cnap-starra sam bith a thaobh buileachadh, agus nì e molaidhean a thaobh leasachaidh. Chaidh an ath-sgrùdadh air Nua-phreantasachdan a stad rè ùine ann an 2020/21 mar thoradh air a’ ghalar lèir-sgaoilte agus tòisichidh e a-rithist ann an 2022. Nuair a bhios am pròiseas seo deiseil togaidh e air a’ bhunait fianais air mar as urrainn do phreantasachdan taic a chumail ri slighean gu deagh chinn-uidhe sna coimhearsnachdan eileanach againn. • Tha obair air pròiseact Glèidheadh Oileanaich a’ leantainn. Tha Glèidheadh Oileanaich ag amas air oileanaich a bhrosnachadh gus fuireach ann an Alba (agus àiteachan dùthchail/glusad gu eileanan no dhan Ghàidhealtachd) às dèidh dhaibh crìoch a chur air an cuid ionnsachaidh – tha seo a’ buntainn ri oileanaich sam bith à Alba no bhon chòrr den RA. Chuidicheadh obrachadh le eileanaich òga sinn le bhith a’ faighinn tuigse nas fheàrr air na bheireadh orra fuireach no tilleadh às dèidh colaiste/oilthigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil solar sgilean sùbailte agus freagairteach a thaobh iarrtas san àm ri teachd agus gu bheil e a' toirt comas do dhaoine cothroman a ghabhail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Plana Gnìomh Sgilean san Àm ri Teachd 2019 (Future Skills Action Plan - FSAP) a' cur an cèill miann Riaghaltas na h-Alba gum bu chòir cothrom a bhith aig daoine air feadh na h-Alba air taic aig àrd-ìre a thaobh sgilean fad am beatha-obrach. Bho chaidh am Plana a chur air bhog, tha an suidheachadh sòisio-eaconamach air atharrachadh gu mòr agus ged a chaidh dàil a chur air cuid de na gluasadan agus na gnìomhan a tha air am mìneachadh ann an FSAP, chaidh cuid eile a chur air adhart nas luaithe. Tha Riaghaltas na h-Alba a-nis air gluasad air adhart dhan dàrna ìre den phlana, a' toirt cothrom dhuinn feart a ghabhail air atharrachaidhean sa mhargaidh obrach agus dùbhlain eaconamach a tha a' tighinn am bàrr, agus a bhith a' co-thaobhadh gu dlùth ris an Ro-innleachd Nàiseanta airson Atharrachadh Eaconamach. • Tha Plana Gnìomh Sgilean na h-Alba Dhùthchail (Skills Action Plan for Rural Scotland - SAPRS) a' mìneachadh na dòigh-obrach com-pàirteachail againn a thaobh a bhith a' leasachadh nan sgilean agus an tàlaint a tha a dhìth gus dèanamh cinnteach gun cum eaconamaidh is coimhearsnachdan dùthchail agus eileanan na h-Alba a' soirbheachadh agus a' fàs. Is e co-iomairt a th' ann le taic bho Leasachadh Sgilean na h-Alba, Riaghaltas na h-Alba, luchd-ùidh agus com-pàirtichean. Tha measadh a' dol air adhart an-dràsta air an SAPRS; thèid fhoillseachadh ann an 2022. Cuidichidh seo gus fiosrachadh de na gnìomhan a tha a dhìth san àm ri teachd gus co-òrdanachadh agus libhrigeadh sgilean a ghluasad air adhart thar choimhearsnachdan dùthchail agus eileanach na h-Alba. • Tha sinn air Coimisean a chur air bhog gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air ionnsachadh airson roinnean stèidhichte air fearann agus tuathanasan-uisge na h-Alba - bho thràth-bhliadhnaichean gu inbheachd - gus cothroman agus teisteanasan a thoirt seachad tron sgoil, colaiste, oilthigh agus tro ionnsachadh stèidhichte air obair a' gabhail a-steach preantasachdan, airson barrachd dhaoine, agus gu sònraichte do bharrachd bhoireannaich, a bhith ag obair leis agus air an fhearann, gu sònraichte ann an sgilean uaine. Bheir an Coimisean comhairle agus molaidhean neo-eisimeileach, stèidhichte air fianais, do Mhinistearan na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Togar air Plana Mara Nàiseanta na h-Alba gus dèanamh cinnteach gun toir iasgach agus gnìomhan eaconomach eile co-cheangailte ris a' mhuir cothroman a bharrachd do choimhearsnachdan eileanach, ach aig an aon àm, gun tèid seo a dhèanamh ann an dòigh sheasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh lèirmheas reachdail air Plana Mara na h-Alba fhoillseachadh sa Mhàrt 2021. Cho-dhùin e ged a tha am plana fhathast èifeachdach, gu bheil leasachaidhean nàiseanta is cruinneil a' sealltainn gu bheil feum air ùrachadh agus air plana ùr. Tha Ministearan na h-Alba air beachdachadh air co-dhùnaidhean an Ath-sgrùdaidh, a' gabhail a-steach a' mholaidh gun dèanar ùrachadh air Plana Nàiseanta na Mara, agus air an fhios air ais uile a fhuaras bho luchd-ùidh mun Lèirmheas. Tha sinn an dùil fios foirmeil a thoirt seachad mu bhuilean an Lèirmheis a dh'aithghearr. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Ag aithris air toradh an Ath-sgrùdaidh. • San ùine fhada Ùrachadh air Plana Nàiseanta na Mara

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil cleachdadh fearainn seasmhach a' gabhail a-steach àiteachas agus coilltearachd fhathast a' toirt seachad obraichean agus cothroman do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mar phàirt den ath-bheothachadh uaine, tha Coilltearachd na h-Alba a' dùblachadh na h-àireimh de dh'Oifigearan Taic Coille a tha iad a' fastadh, agus tha Coilltearachd agus Fearann Alba a' dùblachadh na h-àireamh de chothroman airson daoine òga (a' gabhail a-steach nua-phreantasachdan) a' cruthachadh 25 cosnaidhean a bharrachd do dhaoine òga. Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' brosnachadh chompanaidhean coilltearachd gus taic a chumail ri obraichean ùra sna h-eileanan. • Fhuair Coimisean na Croitearachd maoineachadh a bharrachd ann an 2020/21 a thug cothrom dhaibh ceathrar luchd-obrach maireannach fhastadh anns na h-Eileanan Siar. Tha an Coimisean an dùil ath-sgrùdadh a dhèanamh air seo san àm ri teachd, le sùil a bhith a' beachdachadh air dreuchdan a stèidheachadh ann an sgìrean croitearachd eileanach eile. Bidh na h-oifigearan ùra a' conaltradh le choimhearsnachdan croitearachd gus brosnachadh gum bi daoine a' fuireach air croitean, ag obair le measadairean, uachdarain agus bailtean-fearainn gus cothroman a bhrosnachadh do luchd-inntrigidh ùr, agus gus cleachdadh gnìomhach nan croitean a bhrosnachadh agus gus riaghladh fearann ionaltraidh a bhrosnachadh. Tha an Coimisean cuideachd air an sgioba Còmhnaidh agus Cleachdadh Fearainn aca a leudachadh gus cur ris an obair aige gus aghaidh a chur air neo-làthaireachd agus air croitean a thoirt a chur gu feum gnìomhach a-rithist. • Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail air a' toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail seasmhach. Tha oifigich fhathast a' beachdachadh air atharrachaidhean a dh'fhaodar a dhèanamh air Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd, a' gabhail a-steach leudachadh air an raon gnìomhachd a gheibh taic bho thabhartasan. • Nì SDS ath-sgrùdadh a dh'aithghearr air Nua-phreantasachd Àiteachais agus iarraidh iad taic bhon ghnìomhachas gus an teisteanas a leasachadh agus dèanamh cinnteach gum bi e freagarrach airson an àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Bòrd Sgrùdaidh Ath-leasachadh Àiteachais (Agriculture Reform Implementation Oversight Board - ARIOB) a stèidheachadh san Lùnastal 2021 gus cur ri obair Riaghaltas na h-Alba gus ath-leasachadh poileasaidh a chur an gnìomh, a' gabhail a-steach molaidhean buntainneach nam buidhnean fo stiùir tuathanaich gus eimiseanan a ghearradh thar àiteachas, taic a thoirt ri bhith a' dèanamh biadh seasmhach, àrd-inbhe, agus gus siostam taice agus dòigh-obrach ùr a dhealbhadh. Tha am Bòrd a' cuideachadh le bhith a' cruthachadh a' Phrògram Deuchainn Nàiseanta, a bheir taic agus brosnachadh do thuathanaich is chroitèaran gus ionnsachadh mu mar a tha an cuid obrach a' toirt buaidh air gnàth-shìde agus nàdar, a' gabhail a-steach a bhith a' tabhann taic ionmhais gus sgrùdaidhean carboin agus planaichean stiùireadh mathachaidh a dhèanamh, a' stèidheachadh bun-loidhne soilleir agus roghainnean gnìomh airson a h-uile duine a tha an sàs ann. • Chaidh Ar Lèirsinn airson Àiteachas fhoillseachadh air 02 Màrt 2022 agus tha e a' mìneachadh ar n-amas cruth-atharrachadh a thoirt air mar a bheir sinn taic do thuathanachas agus dèanamh biadh ann an Alba gu bhith nar stiùiriche cruinneil ann an àiteachas seasmhach agus ath-nuadhachail. Bidh an gealltanais seo aig cridhe frèam-obrach làidir agus ciallach a bhios mar bhunait air siostam taic àiteachais na h-Alba san àm ri teachd bho 2025 air adhart. Thèid Bile Àiteachais Albannach ùr a thoirt air adhart ann an 2023 airson a dhol an àite Poileasaidh Coitcheann an Àiteachais (CAP) agus gus an sealladh a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • San ùine fhada Frèam-obrach. • San ùine ghoirid Bile an Àiteachais.
<p>Obraich còmhla ri luchd-obrach agus luchd-ùidh gus turasachd a dhèanamh nas seasmhaiche agus gus am bi i ann tron bhliadhna air fad, agus gus gnothaichean turasachd a bhiodh a' ruith fad na bliadhna a chur air dòigh thairis air barrachd eileanan, agus a bhiodh a' toirt seachad bhuannachdan eaconamach, àrainneachdail agus sòisealta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gus taic a thoirt do dh'ath-bheothachadh gnìomhachas na turasachd is aoigheachd na h-Alba san fhad-ùine, stèidhich Riaghaltas na h-Alba Buidheann Gnìomha Ath-bheothachadh Turasachd na h-Alba san Ògmhios 2020. Tha Ìre a h-Aon de Phrògram Ath-bheothachaidh na Turasachd a' dol air adhart gu math. Aig an aon àm ri buileachadh Ìre a h-Aon, tha oifigearan air a bhith ag obair le Buidheann Freagairt Èiginn Turasachd na h-Alba gus planaichean a dhèanamh còmhla airson Ìre 2 de dh'ath-shlànachadh (2022-23 agus 2023-24) agus tha sinn a-nis a' beachdachadh air na dòighean-obrach as fheàrr airson cumail ri obair ath-bheothachaidh aig Ìre a Dhà. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gun lean croitearachd mar dhòigh gus obair a chruthachadh agus gus cothroman a thoirt do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba a’ cumail air a’ toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail seasmhach. Tha oifigich fhathast a’ beachdachadh air atharrachaidhean a dh’fhaodar a dhèanamh air Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd, a’ gabhail a-steach leudachadh air an raon gnìomhachd a gheibh taic bho thabhartasan. • Fhuair Coimisean na Croitearachd maoineachadh a bharrachd san Iuchar 2020 a thug cothrom dhaibh ceathrar luchd-obrach maireannach fhastadh anns na h-Eileanan Siar. Tha an Coimisean an dùil ath-sgrùdadh a dhèanamh air seo san àm ri teachd, agus, ma bhios e soirbheachail, is urrainn dha beachdachadh air dreuchdan eile a stèidheachadh ann an sgìrean croitearachd eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Lìbhrig iomairt Cead-siubhail nan Eilean, a bhrosnaicheas an cothrom tadhal air barrachd eileanan air a bheil slugh, a’ brosnachadh luchd-tadhail tro gach ràith agus le còmhail phoblach, agus mar sin a’ lìbhrigeadh chothroman eaconamach do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha obair air lìbhrigeadh Iomairt Cead-siubhail nan Eilean air a stiùireadh le com-pàirtiche lìbhrigidh Riaghaltas na h-Alba, HITRANS, còmhla ri conaltradh nas fharsainge le luchd-ùidh. Tha Riaghaltas na h-Alba air leantainn air adhart a’ maoineachadh a’ phròiseict seo ann an 2021-22, le taic iomlan dhan phròiseact a-nis aig £200k. Thèid am pròiseact a chur air bhog gu h-oifigeil ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich còmhla ri gnìomhachas a' bhìdh is na dighe gus an comas eaconomach aige a chleachdadh agus gus coimhead air mar a ghabhas cuid de na buannachdan aige a cho-roinn le coimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Plana Ath-bheothachaidh Roinn Bìdh is Dighe 3-bliadhna a chur air bhog san t-Samhain 2020 agus gu ruige seo tha e air £10m fhaighinn bho Riaghaltas na h-Alba gus taic a thoirt dhan phrògram, le gnìomhachas cuideachd air aontachadh £3m a thogail ann am maoinachadh bhon roinn phrìobhaidich gus taic a thoirt dhan phrògram suas gu 2023. Cha bhi am plana a' toirt taic ionmhais dhìreach do ghnìomhachasan ach bheir e seachad taic iomlan a tha air a comharrachadh leis a' Ghnìomhachas fhèin agus tha 50 gnìomh ann gus taic a thoirt do gach roinn de ghnìomhachas bìdh is dìbhe na h-Alba, a' gabhail a-steach coimhearsnachdan Eileanach gus faighinn seachad air Covid-19 agus gus buaidh Brexit a lasachadh. Anns an àm ri teachd bìdh sinn ag obair leis a' ghnìomhachas ann a bhith ag ùrachadh Ambition 2030 aig àm nuair a tha an roinn ag atharrachadh a rèir an t-suidheachaidh chaochlaidich às dèidh a' ghalair-lèir sgaoilte agus Brexit. Bìdh an obair seo, mar am Plana Ath-bheothachaidh a bha ann roimhe, na bhunait airson seasmhachd na roinne agus nan obraichean a chruthaicheas i, gu sònraichte ann an coimhearsnachdan iomallach, dùthchail agus eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine
<p>Feuch cur ris an fharsaingeachd de bhuanachdan eaconomach, sòisealta agus àrainneachdail a bhios coimhearsnachdan eileanach a' faighinn bho choilltearachd;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Coilltearachd na h-Alba air ag obair le raon de chom-pàirtichean gus cleachdadh choilltean anns na h-eileanan àrdachadh gus piseach a thoirt air slàinte, sunnd agus atharrachaidhean beatha dhaoine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Nithear ath-sgrùdadh air an Fhrèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta gus dèanamh cinnteach gu bheil sùbailteachd gu leòr ann airson feumalachdan nan eilean, a' gabhail a-steach nan dòighean as fheàrr gus feumalachdan taigheadais a choileanadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh an dreachd de Fhrèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4 (NPF4) a chur mu choinneamh Pàrlamaid na h-Alba san t-Samhain 2021 airson sgrùdadh agus thathar a' dèanamh co-chomhairle phoblach air gu 31 Màrt 2022 cuideachd. Tha sinn ag obair a dh'ionnsaigh dreach deireannach a chur air beulaibh Pàrlamaid na h-Alba airson aonta as t-Samhradh 2022. Tha an dreachd NPF4 a' moladh poileasaidhean dealbhadh cleachdadh-fearainn air prìomh chùisean a tha a' cumail taic ri beatha choimhearsnachdan eileanach agus cladaich leithid: com-pàirteachadh, beatha ionadail, taigheadas, àiteachan, poileasaidhean dùthchail is cladaich, slàinte is sunnd agus ceangailteachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Nithear cinnteach gun tèid feart a thoirt air Plana Nàiseanta nan Eilean agus seallaidhean roinneil iomchaidh anns an Ath-sgrùdadh air an Fhrèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta agus ann a bhith ag ullachadh Frèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh an dreachd de Fhrèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4 a chur mu choinneamh Pàrlamaid na h-Alba san t-Samhain 2021 airson sgrùdadh agus rinneadh co-chomhairle phoblach air gu 31 Màrt 2022 cuideachd. Tha amasan is prìomhachasan Plana Nàiseanta nan Eilean rim faicinn san dreachd NPF4 san ro-innleachd spàsail agus ann am poileasaidhean a tha a' cumail taic ri seo, a' gabhail a-steach: com-pàirteachadh, beatha ionadail, taigheadas, àiteachan, poileasaidhean dùthchail is cladaich, slàinte is sunnd agus ceangailteachd. Tha sinn ag obair a dh'ionnsaigh dreach deireannach a chur air beulaibh Pàrlamaid na h-Alba airson aonta as t-Samhradh 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Dèan cinnteach gu bheil reachdas agus poileasaidh a thaobh cùram-chloinne a rèir feumalachdan nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' conaltradh le luchd-ùidh eileanach ann an cruthachadh poileasaidh agus reachdas Tràth-ionnsachadh agus Cùram-chloinne, a' gabhail a-steach a bhith a' dèanamh Measadh Buidh air Coimhearsnachdan Eileanach far a bheil sin iomchaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheilear a' beachdachadh air cothroman gus cor na Gàidhlig a leasachadh agus àireamh an luchd-labhairt agus luchd-cleachdadh àrdachadh mar phàirt de leasachadh eaconamach seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' rannsachadh agus a' cruthachadh raon farsaing de chothroman a bhrosnaicheas agus a chumas taic ris a' Ghàidhlig air feadh na h-Alba agus a tha ag obair thairis air grunn roinnean. Tha buaidh eaconamach cudromach aig na gnìomhan sin uile, tro bhith a' cruthachadh obair gu dìreach agus a' tàladh luchd-tadhail agus aig an aon àm a' cumail taic ri coimhearsnachdan, cleachdadh cànan sa choimhearsnachd agus sunnd na Gàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Thoir taic do bhoireannaich ann an àiteachas ann an eileanan na h-Alba gus soirbheachadh, a' gabhail a-steach a bhith a' brosnachadh com-pàirt ann am Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lìbhrigidh sinn cùrsaichean Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas sònraichte do na h-Eileanan ann an 2022 agus leanaidh sinn oirnn a' brosnachadh trèanadh air-loidhne agus gu pearsanta do bhoireannaich ann an eileanan na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Cùrsaichean sònraichte do na h-eileanan. • Leantainneach Ga bhrosnachadh do choimhearsnachdan eileanach.
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus planaichean gnìomh ullachadh airson roinn a' bhìdh is na dighe gus taic a chumail ri fàs na roinne sin ann an eileanan, a' gabhail a-steach fòcas air roinn ro-chudromach an Uisge-beatha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le stiùirichean roinne air feadh Riaghaltas na h-Alba agus leis an luchd-ùidh aca sa ghnìomhachas air a' Phlana Gnìomh air Obrachadh le Gnothachas gus gnìomhan a chomharrachadh a ghabhadh a dhèanamh gus cuideachadh le bhith a' lùghdachadh na buaidh aig gainnead luchd-obrach air gnìomhachasan agus gus ath-bheothachadh eaconamach a bhrosnachadh. Cumaidh sinn oirnn a' biathadh an fhiosrachaidh seo a-steach dhan leasachadh leantainneach air a' phrògram Trusadh is Glèidheadh Tàlant. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus am brosnachadh gus barantas Food for Life fhaighinn gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh solar ionadail anns an roinn phoblaich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn a' cumail oirnn a' toirt taic do lìbhrigeadh Prògram Biadh airson Beatha le fòcas air biadh-sgoile agus tha Comann na h-Ùir ag amas air ùghdarrasan ionadail na h-Alba uile a bhrosnachadh gus cur a-steach airson barantas tron sgeama. Tro phròiseas foghlaim, agus togail dhàimhean, tha lìbhrigeadh a' phrògram a' dol air adhart mean air mhean, agus tha 18 comhairlean ann aig a bheil creideas FFL a-nis, a' gabhail a-steach Arcaibh is Sealtainn a fhuair creideas ìre umha ann an 2020/21 agus 2021/22. Tha ar taic am-bliadhna a' gabhail a-steach barrachd maoineachaidh airson Pileat Leudachadh san Roinn Phoblaich ann an Glaschu gus biadh ùr, ionadail agus seasmach a thoirt gu suidheachaidhean ùra san roinn phoblaich air feadh a' bhaile, leis an amas ionnsachadh bho sin agus am prògram a leudachadh ann an sgìrean eile de dh'Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 3 – CÒMHDHAIL

Seirbheisean còmhdhail a leasachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eta, Hitrans, VisitScotland, Bòrd Coimhearsnachd Calmac, ZetTrans, Com-pàirteachas Còmhdhail Shrath Chluaidh.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gun tèid làn ‘dìon-eileanach’ a dhèanamh air gach poileasaidh, ro-innleachd agus seirbheis còmhdhail aig an àm seo agus san àm ri teachd gus am bi iad a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nì sinn Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach airson gnìomh iomchaidh sam bith air a bheil sinn a’ beachdachadh, a’ gabhail a-steach ro-innleachdan agus poileasaidhean san àm ri teachd agus nì sinn barrachd co-chomhairle le luchd-ùidh na Gàidhealtachd is nan Eilean air cuspairean sònraichte nuair a bhios feum air seo. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
<p>Dèan conaltradh ri ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-obrachaidh còmhdhail ann a bhith ag ullachadh riaghailtean agus stiùireadh airson riaghailtean airson seirbheisean bus fo Achd na Còmhdhail (Alba) 2019, a tha ag amas air comas a thoirt do dh’ùghdarrasan ionadail freagairt nas fheàrr a thoirt air feumalachdan ionadail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Às dèidh co-chomhairle a thàinig gu crìch anmoch ann an 2021, cumaidh Còmhdhail Alba oirre ag obair le com-pàirtichean air buileachadh nan ullachaidhean bus ann an Achd na Còmhdhail (Alba) 2019. Chaidh anailis na co-chomhairle fhoillseachadh air 11 Màrt 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach Ag obair le com-pàirtichean
<p>Cruthaich plana fad-ùine agus prògram tasgaidh airson aiseagan ùra agus leasachadh air puirt gus seasmhachd, earbsachd, agus comas a leudachadh agus gus eimiseanan a lùghdachadh gus misneachd a thoirt do choimhearsnachdan eileanach mun dealas leantainneach againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dhaingnich Plana Tasgadh Bun-structair Riaghaltas na h-Alba (an Gearran 2021) dealas Plana Nàiseanta nan Eilean a thaobh “plana fad-ùine agus prògram tasgaidh” a thèid a thoirt air adhart ann an 2022 leis an amas gun tèid fhoillseachadh ro dheireadh na bliadhna. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid An Dùbhlachd 2022

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich Plana Aiseagan ùra gus cur ri libhrigeadh nan amasan aig ro-innleachdan nas fharsaingeach aig Riaghaltas na h-Alba mar a tha air an cur an cèill ann an Ro-innleachd Nàiseanta na Còmh-dhail agus anns a' Phlana Nàiseanta seo airson nan Eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deasaichidh sinn Plana Ceangailteachd nan Eilean (Islands Connectivity Plan - ICP) a bhios a' dol an àite Plana nan Aiseagan 2013-22. Deasaichidh sinn amasan stèidhichte air taic ri libhrigeadh NTS2 agus Plana Nàiseanta nan Eilean, agus nì sinn molaidhean gus na h-amasan sin a choileanadh a tha a' toirt seachad luach an airgid. Thathar an dùil gun tèid an obair seo a dhèanamh ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid An Dùbhlachd 2022
<p>Dèan ath-sgrùdadh air buaidh Cosgais Co-ionann ri Rathad (RET) mar phàirt den ath Phlana Aiseagan, agus beachdaichear air na roghainnean poileasaidh a thaobh faraidhean aiseig san àm ri teachd a bhios a' coileanadh feumalachdan nan eileanach agus a chumas taic ri eaconamaidhean eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fiosraichidh aithisg Measaidh RET a chaidh fhoillseachadh sa Mhàrt 2021 an ath-sgrùdadh air faraidhean a tha ri thighinn mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean (ICP) a thèid a shuidheachadh ann an co-theacs NTS2 agus Plana Nàiseanta nan Eilean. Thathar an dùil gun tèid an obair seo a dhèanamh ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid An Dùbhlachd 2022
<p>Mar phàirt de Phlana nan Aiseagan, dèan ath-sgrùdadh agus cuir air adhart amalachadh eadar aiseagan agus modhan còmh-dhail eile air tìr-mòr agus eileanan, le sùil cleachdadh còmh-dhail ghnìomhach, phoblach no cho-roinnte a dhèanamh nas fheàrr airson turasan slàn, no pàirtean de thursan gu no bho eileanan ann an dòigh ruigsinneach agus air prìs reusanta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh seo mar phàirt den obair a thèid a dhèanamh mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean agus de Lèirmheas nam Pròiseactan Còmh-dhail Ro-innleachdail. Thathar an dùil gun tèid an obair seo a dhèanamh ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Thèid aithris air seo ann am Plana Ceangal nan Eilean san Dùbhlachd 2022
<p>Cruthaichear agus bheirear a-steach siostam clàraidh agus siostam thiocaidean ùr airson aiseagan Chluaidh agus Innse Gall, le comas Tiocaidean Tapaidh a chleachdadh, an àite an sgeama a th' ann aig an àm seo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar an dùil gun tèid a' chiad tè de na trì ìrean den phròiseact seo a chur an gnìomh san Dàmhair 2022. Tòisichidh dàrna ìre de libhrigeadh goirid às dèidh sin, agus bidh treas ìre ann a bhios a' gabhail a-steach tiogaidean tapaidh agus amalaichte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine Thèid an Gnìomh seo a libhrigeadh ann an trì ìrean, leis a' chiad ìre gu bhith air a libhrigeadh mu thoiseach na Dàmhair. Chan eil an clàr-ama airson nan ìrean eile soilleir fhathast..

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dearbhar tasgaidhean còmh-dhail ro-innleachdail bho na coimhearsnachdan eileanach againn tro STPR2 - a dh'fhiosraicheas cuideachd an dàrna Plana Aiseagan aig Còmh-dhail Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fiosraichidh an dàrna Lèirmheas air Pròiseactan Còmh-dhail Ro-innleachdail (STPR2) tasgadh còmh-dhail ann an Alba airson an ath 20 bliadhna. Mar thoradh air Covid-19, rinn sinn ath-sgrùdadh air prògram STPR2 agus tha sinn a-nis a' toirt air adhart dòigh-obrach dhà-cheumach airson a bhith ag aithris air molaidhean airson cothroman tasgaidh còmh-dhalach san àm ri teachd. Chaidh molaidhean Ìre 1 agus aithisgean adhartais measadh buaidh co-cheangailte fhoillseachadh sa Ghearran 2021. Bidh barrachd mholaidhean ann an Ìre a dhà, agus cuiridh seo crìoch air STPR2. Thèid seo fhoillseachadh tràth ann an 2021. • Chuir sinn co-chomhairle air bhog air an dàrna dreachd den Gheàrr-aithisg air Lèirmheas Pròiseactan Còmh-dhail Ro-innleachdail (Strategic Transport Projects Review - STPR2) air 20 Faoilleach 2022, a tha a' mìneachadh dreachd mholaidhean airson còmh-dhail san ath 20 bliadhna. Fiosraichidh freagairtean co-chomhairle Aithisg dheireannaich STPR2, a bhios na bunait fianais airson co-dhùnaidhean air cosg air tasgadh còmh-dhail ro-innleachdail le Ministearan na h-Alba suas gu 2042, agus fiosrachaidh seo cuideachd cruthachadh planaichean libhrigidh airson tasgadh còmh-dhail san àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid Thig a' cho-chomhairle gu crìch air 15 Giblean 2022
<p>Obraich ann an com-pàirteachas le ùghdarrasan ionadail agus coimhearsnachdan airson a bhith a' leasachadh bun-structar coiseachd is baidhsagal, dealbhadh àite agus ruigsinneachd air baidhsagalan, goireasan, adhartachadh agus foghlam gus coiseachd is baidhsagal a dhèanamh mar an roghainn as mòr-chòrdte airson turasan làitheil goirid a' gabhail a-steach tursan mar phàirt de thursan ioma-mhodh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh co-obraichean Còmh-dhail Alba agus Paths for All ag obair còmhla ri Rothaireachd na RA gus barrachd thabhartasan aontachadh airson Pròiseact nan Ceanglaichean Dùthchail tro Thabhartas Maoin Fosgailte <i>Paths for All</i>. • Obraich còmhla ri Sustrans gus am portal air-loidhne Places for Everyone ath-fhosgladh ann an 2022 gus leigeil le coimhearsnachdan Eileanach iarrtasan a chur a-steach airson bun-structair coiseachd, cuibhleachadh agus baidhsagail¹. • Obraichidh sinn le Sustrans gus aontachadh gum fastaich iad oifigearan stèidhichte an dà chuid ann an Arcaibh agus D&G gus taic a thoirt do na h-ùghdarrasan ionadail sin le ro-innleachdan agus pròiseactan siubhail gnìomhach 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid • Leantainneach

¹ Thoir fa-near: Tha am prògram stèidhichte air iarrtas agus feumaidh tagraichean fios a chur gu Sustrans.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Coimheadar air dòighean gus am feum air siubhal a lùghdachadh le bhith a' cleachdadh an t-siostam dealbhaidh gus àiteachan a bhrosnachadh a tha a' toirt dhaoine is sheirbheisean còmhla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an dreachd Frèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4 (NPF4) a' gabhail a-steach poileasaidh ùr air beatha ionadail a' gabhail a-steach prionnsapal nàbachdan 20 mionaid a bhios a' ceangal dhaoine ri raon de ghoireasan agus sheirbheisean faisg air an dachaigh agus ag aithneachadh gur e dòigh-obrach shùbailte a th' ann a ghabhas a chleachdadh ann an diofar dhòighean air feadh na dùthcha agus ann an diofar bhailtean ann an dòigh a fhreagras air a' cho-theacsa. Tha sinn ag obair a dh'ionnsaigh dreachd dheireannach a chur air beulaibh Pàrlamaid na h-Alba airson aonta ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Le ùmhlachd do riatanasan mar a tha air am mìneachadh ann an cùmhnanan Seirbheis Aiseig Chluaidh is Innse Gall agus cùmhnanan Seirbheis Aiseag nan Eileanan a Tuath, feuchaidh sinn an-còmhnaidh ri cùisean co-cheangailte ri bathar a leasachadh agus thèid sinn an sàs gu for-ghnìomhach le companaidhean aiseig, coimhearsnachdan agus luchd-ùidh mar a bhios iomchaidh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn an dùil làn ath-sgrùdadh a dhèanamh air poileasaidh faraidhean coitcheann, a' gabhail a-steach faraidhean bathair tro Phlana Ceangailteachd nan Eilean, a chuireas an cèill ro-innleachd fad-ùine nan aiseagan bho 2023. Bheir seo sealladh coileanta dhuinn de dh'fharaidhean thar nan seirbheisean agus lìonraidhean uile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 4 – TAIGHEADAS

Leasaich taigheadas

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Taigheadas Dùthchail na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Shelter Alba, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Urras Taigheadais Choimhearsnachdan, Fòram Comann Taigheadais Dùthchail is nan Eilean, Tighean Innse Gall, Comainn Taigheadais ionadail.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil molaidhean airson riaghailtean air an cur an sàs airson àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid, gus gabhail ri suidheachadh air leth nan coimhearsnachdan eileanach agus gus ullachaidhean sònraichte a chur air dòigh dhaibh far a bheil seo a dhìth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh sgeama ceadachas air àiteachan-fuirich air mhàl san ùine ghoirid a' libhrigeadh cunbhalachd nàiseanta a thaobh inbhean sàbhailteachd, agus a' toirt saorsa do dh'ùghdarrasan ionadail gus tuilleadh chumhachan a chur ris mar fhreagairt air feumalachdan agus suidheachaidhean ionadail. • Tha sinn den bheachd gu bheil an reachdas iomchaidh airson Alba air fad, a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach agus dùthchail, agus tha e a' tabhann sùbailteachd nach beag do dh'ùghdarrasan ionadail a thaobh mar a thèid a chur an gnìomh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Feumaidh na sgeamaichean ceadachd aig ùghdarrasan ionadail a bhith deiseil gus tagraidhean fhaighinn ro 1 Dàmhair 2022.. • Sa mheadhan ùine Feumaidh luchd-aoigheachd agus gnìomhachasan a bhith air iarrtas a chur a-steach ro 1 Giblean 2023. <p>Bidh àiteachan-fuirich air mhàl san ùine ghoirid uile air an ceadachadh ro 1 Ògmhios 2024.</p>
<p>Dèan am feum as fheàrr den stoc taigheadais uile, a' gabhail a-steach toglaichean tràighe agus roghainnean airson ceannachd èigneachail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tro <i>Thaigheadas gu 2040</i> tha sinn air gealltainn raon de cheuman a ghabhail gus am bi dachaighean falamh air an cleachdadh a-rithist. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gum bi ruigsinneachd nas fheàrr ann do dhachaighean do dhaoine a tha ag iarraidh a dhol a dh'fhuireach ann an coimhearsnachdan eileanach, no a bhith a' tilleadh do choimhearsnachdan eileanach. Beachdaichidh sinn air na dòighean as fheàrr gus seo a dhèanamh, ag obrachadh le ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh iomchaidh; nì sinn sgrùdadh air na roghainnean seo uile gus seo a dhèanamh, a' dèanamh deagh fheum air na dachaighean a th' ann mar-thà agus air dachannan ùra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tro Thaigheadas gu 2040 tha sinn air gealltainn ceuman a ghabhail gus am bi cothrom aig coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach air taigheadas àrd-inbhe, air prìs reusanta agus air a' mhargaidh a chaidh a dhealbhadh an cois a' bhun-structair eaconamaich is fhiosaigich agus a chuidicheas daoine gus a bhith a' fuireach, ag obair agus a' soirbheachadh - agus cuidichidh sinn le bhith a' cur stad air crìonadh sluaigh dùthchail. • Bho chaidh Taigheadas gu 2040 fhoillseachadh, tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn Plana Gnìomh Taigheadais Iomallach, Dùthchail is Eileanach a chruthachadh gus feumalachdan taigheadais nan coimhearsnachdan sin a choileanadh, agus gus daoine a ghlèidheadh sna coimhearsnachdan sin agus gus daoine a tharraing annta. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • San ùine ghoirid Foillseachadh a' Phlana
<p>Dèan cinnteach gun tèid beachdachadh air a' bhuidh air coimhearsnachdan Gàidhlig nuair a thathar a' cruthachadh poileasaidhean taigheadais</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar an dùil gum bi Ro-innleachdan Taigheadais Ionadail a' toirt seachad fianais air mar a thug conaltradh agus co-chomhairle coimhearsnachd buaidh air builean, gus prìomhachasan, planaichean agus targaidean nàiseanta a libhrigeadh, agus mar a tha Prionnsapal an Àite² ga chleachdadh gus atharrachadh a libhrigeadh taobh a-staigh choimhearsnachdan agus gus na builean a thathar ag iarraidh a choileanadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

2 Tha Prionnsapal an Àite ag amas air tuigse choitcheann air àite a bhrosnachadh, cho math ri tuigse gum feumar dòigh-obrach nas aonaichte, co-obrachail a chleachdadh a thaobh seirbheisean agus stòrasan ann an àite gus am bi builean nas fheàrr aig daoine agus na coimhearsnachdan sa bheil iad a' fuireach. Tha Prionnsapal an Àite sùbailte - tha e a' brosnachadh agus a' cur an comas sùbailteachd ionadail ann a bhith a' dèiligeadh ri cùisean agus suidheachaidhean ann an diofar àiteachan.

Amas Ro-innleachdail: 5 – BOCHDAINN CONNAIDH

Ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Shelter Alba, Cumhachd Ionadail Alba, Cumhachd Coimhearsnachd na h-Alba, Home Energy Scotland, Comainn Taigheadais.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Nithear ath-sgrùdadh air mar as urrainn sgeamaichean libhrigidh obrachadh nas fheàrr aig an ìre ionadail agus air maoinachadh do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an sgeama a thig às dèidh sgeama Dachaighean nas Blàithe Alba ga sholarachadh an-dràsta, agus tha e gu bhith a' dol beò ann an 2023. Mar phàirt de dhealbhadh an sgeama, chaidh buidheann-obrach ion-roghnachd a stèidheachadh a tha ag ath-sgrùdadh dhòighean anns an gabhadh ìrean ion-roghnachd agus pròiseasan atharrachadh gus taic a chuireadh nas fheàrr air dachaighean a tha a' fulang bho bhochdainn connaidh. Bheir seo aire do na cùisean sònraichte a tha a' toirt buaidh air teaghlaichean ann an coimhearsnachdan iomallach agus eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine
<p>Cruthaichear Measadh Buaidh Coimhearsnachd Eilean air an dreachd deireannach de Ro-innleachd na Bochdainn Connaidh, a' dèanamh cinnteach gu bheil riochdairean bho ùghdarrasan ionadail nan eilean an sàs gu mòr anns an obair deasachaidh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ann am Prògram Riaghlaidh 2021/22 gheall sinn an Ro-innleachd Bochdainn Connaidh fhoillseachadh ro dheireadh 2021. Tha sinn gu mòr airson cumail oirnn a' toirt feart air na suidheachaidhean sònraichte a tha mu choinneamh dhaoine a tha a' fuireach ann an sgìrean eileanach agus bidh sinn a' dèanamh Measadh Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach sònraichte air an Ro-innleachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Air a libhrigeadh ann an 2022

Amas Ro-innleachdail: 6 – CEANGAILTEACHD DHIDSEATACH

Ceangailteachd didseatach a leasachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Ionad 5G na h-Alba, Ofcom, DCMS na RA, Solaraichean Seirbheis Eadar-lìn, Openreach, Solaraichean Fòn-làimhe, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Coimhearsnachdan Eileanach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
Thoir cruth atharrachadh air càileachd nan seirbheisean bann-leathann a tha rim faighinn air feadh nan eileanan	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba a' tasgadh £384m ann an cùmhnant R100 North a tha a' gabhail a-steach a' mhòr-chuid de na h-eileanan Albannach air a bheil sluagh. • Bheir Riaghaltas na h-Alba raon eadar-theachd ùraichte do BT (liosta nan seòlaidhean a tha airidh air subsadaidh bhon roinn phoblaich) air an do rinn sinn co-chomhairle bho chionn ghoirid. • Thèid 16 càballan fon mhuir a thoirt seachad tro chùmhnannt a' Chinn a Tuath a' toirt ceangailteachd seasmhach, maireannach le comas gigabit do na h-eileanan sin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine
Ùghdarraich ceangailteachd le comas gitabit gu àiteachan eileanach air an sònrachadh tro phrògram R100, le barrachd choimhearsnachdan eileanach gu bhith a' faighinn buannachd às nuair a bhios cùmhnantan air an crìochnachadh nas fhaide dhan bhliadhna seo.	<ul style="list-style-type: none"> • Nì na cùmhnantan R100, còmhla ri Sgeama Eàrlas Bann-leathann na h-Alba againn cinnteach gun urrainn ceangal bann-leathann fìor-luath a bhith aig neach sam bith a dh'fheumas seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
Iarr air Riaghaltas na RA prìomhachas tràth a chur air tasgadh ann an eileanan na h-Alba mar phàirt de na planaichean gus bann-leathann fibre a sgaoileadh a-mach ro 2025.	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le Ministearan na RA gus dèanamh cinnteach gum faigh Alba cuibhreann cothromach de mhaoineachadh pròiseact gigabit agus tasgadh tràth ann an eileanan na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Iarr air Ofcom aghaidh a chur air na duilgheadasan a tha ro na coimhearsnachdan eileanach nuair a thathar a’ dealbhadh riaghladh agus poileasaidhean a thaobh tele-chonaltraidh. Dh’aontaich sinn cuideachd coinneamh a ghairm le Ofcom agus riochdairean eileanach gus coimhead air mar a ghabhadh uidheaman-smachd riaghlaidh (m.e. rùpan speactraim) a chleachdadh gus cur ri còmhachadh fhòn-làimhe agus bann-leathann) agus gus dèanamh cinnteach gun tèid feumalachdan nan eileanan a thoirt fa-near do Roinn Didseatach, Cultair, Meadhanan agus Spòrs (DCMS) ann an leasachadh poileasaidh aig ìre na RA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean eileanach a’ gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan agus gnìomhachas gus fianais a chruinneachadh mu fheumalachdan nan eilean a thaobh còmhachadh fhòn-làimhe is bann-leathann. • Gairmidh sinn coinneamh le Ofcom gus aithisg a thaisbeanadh air conaltradh eileanach mu fheumalachdan gus riaghladh tele-chonaltradh agus dealbhadh poileasaidh fhiosrachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine
<p>Tro Ionad 5G na h-Alba, a’ togail air na deuchainnean 5G RuralFirst a tha a’ dol air adhart ann an Arcaibh an-dràsta, agus ag obair le com-pàirtichean a’ gabhail a-steach Ofcom, dh’aontaich sinn argamaidean a chur air adhart airson 5G dùthchail gus aghaidh a chur air an sgaradh eadar sgìrean dùthchail is bailteil a’ cleachdadh teicneòlas 5G.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ag obair le Ionad 5G na h-Alba, cumaidh sinn oirnn a’ sgrùdadh adhartas air deuchainnean air lìonra leabaidh-deuchainn 5G ioma-eileanach (a’ gabhail a-steach ruigsinneachd stèidhichte gun uèir agus co-roinn speactraim) agus prìomh thagraidhean cùise cleachdaidh 5G agus Internet of Things (IoT) (a’ gabhail a-steach lùths agus biadh) is deoch), agus nì sinn sgrùdadh air mar a ghabhas toraidhean na deuchainn agus na leasan a dh’ionnsaichear àbhaisteachadh agus mar as urrainn dhaibh poileasaidh gus dèiligeadh ris a’ sgaradh didseatach dùthchail fhiosrachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich còmhla ri com-pàirteachasan ath-leumachd ionadail agus solaraichean tele-chonaltraidh gus am brosnachadh a bhith a' cuimseachadh air ath-leumachd cheanglaichean dàta gu agus bho na h-eileanan; agus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Sgioba Eileanan Riaghaltas na h-Alba orra ag obair le com-pàirteachasan ath-leumachd iomchaidh agus, tron cho-obrachadh seo, comharraichidh iad dùbhlann sam bith a thaobh ath-leumachd cheanglaichean dàta gu/bho na h-eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Cruthaich prògram sgilean didseatach, a bhiodh air a dhealbhadh le coimhearsnachdan eileanach gus na feumalachdan aca a choileanadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraichidh sinn le coimhearsnachdan eileanach gus na feumalachdan aca a thaobh sgilean didseatach a thuigsinn. • Ionnsaich bho na prògraman a tha gan libhrigeadh mar-thà ann an coimhearsnachdan eileanach agus thoir taic ri bhith gan cur an gnìomh air feadh nan eilean. • Dèan conaltradh le solaraichean agus buidhnean foghlaim agus ùghdarrasan ionadail gus barrachd tuigse fhaighinn air dè na prògraman sgilean a thathar a' cur an gnìomh air feadh nan eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine
<p>Sgaoil clubaichean còdachaidh agus prògraman in-ghabhalach didseatach stèidhichte sa choimhearsnachd air feadh nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ionnsaich bho na prògraman a tha gan libhrigeadh mar-thà ann an coimhearsnachdan eileanach agus thoir taic ri bhith gan cur an gnìomh air feadh nan eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 7 – SLÀINTE, CÙRAM SÒISEALTA AGUS SUNND

Slàinte agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, TSlan, Com-pàirteachasan Planadh Coimhearsnachd, Lìonra nan Eileanach Òga, NHS na h-Alba, Bùird Slàinte Ionadail, Colaisde Rìoghail nam Mnathan-glùine, Spòrs Alba, Sgoiltean Gnìomhach, Comhairle Spòrs na h-Alba, Samaritans Alba, Cobhair nam Ban Alba, Age Concern Alba, Slàinte Phoblach Alba, Fòram Drogaichean na h-Alba, Fòcas air Alcol Alba, Fiosrachadh Alcoil Alba, Coimhearsnachdan Eileanach.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le Bùird Seirbheis na Slàinte, Ùghdarrasan Ionadail agus Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte agus cùram sòisealta ann dhaibhsan sna h-eileanan	<ul style="list-style-type: none"> • Tha eileanan uile na h-Alba ceangailte ri Ùghdarrasan Amalachaidh a tha a' frithealadh feumalachdan sònraichte nan coimhearsnachdan eileanach sin. Cumaidh Co-bhùird Amalachaidh orra ag obair gu dlùth le Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gun tèid an suidheachadh sònraichte aig gach eilean aithneachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
Comharraichear agus bheirear am follais deagh chleachdadh, gu sònraichte a thaobh leasachadh sheirbheisean ann an eileanan agus sgìrean iomallach eile.	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' buileachadh nam molaidhean bho aithisg 'Shaping the Future Together: Remote and Rural General Practice Working Group'. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cùm taic ri leudachadh NHS Near Me/Attend Anywhere, agus iomairtean slàinte didseatach eile, gus siubhal nach eil a dhìth a lùghdachadh, agus gus an tèid barrachd cùraim a thoirt seachad sna h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar air NHS Near Me a chur an gnìomh agus tha e ga chleachdadh thar gach Bòrd Slàinte ann an Alba le suas ri 1.3m coinneamhan air an cumail air an àrd-ùrlair bho thràth ann an 2020. Tha a' toirt seachad barrachd sùbailteachd, agus cuideachd a' toirt taic do dh'obair air astar, a' lùghdachadh an fheum air siubhal agus a' brosnachadh barrachd ruigsinneachd air seirbheisean sònraichte. Tha sinn cuideachd a' cumail oirnn a' toirt taic do dhaoine gus an suidheachadh-slàinte aca fhèin a riaghladh bhon dachaigh le àrd-ùrlaran didseatach ùra air an stèidheachadh airson rudan leithid bruthadh-fala agus sgrùdadh Covid-19 ga sgaoileadh air feadh na dùthcha. 'S e a th' anns a' phròiseact seo ach a' chiad cheum ann a bhith a' tuigsinn mar a chruthaicheas sinn na seirbheisean againn fhèin as urrainnear a dhealbhadh gus feumalachdan muinntir na h-Alba a choileanadh. • Thathas a' beachdachadh air fuasgladh didseatach 'Once for Scotland' fhaighinn airson foghlam agus riaghladh tinneas an t-siùcair seòrsa 2. • Nì Seirbheis Cruth-atharrachadh Didseatach Riaghaltas na h-Alba pròiseact rannsachaidh agus dealbhadh seirbheis air tinneas an t-siùcair seòrsa 2 agus air seirbheisean gus cuideam a stiùireadh a chomharraicheas feumalachdan euslaintich, na beàrnann anns na seirbheisean a th' ann an-dràsta agus mar a thèid dèiligeadh riutha. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid • Sa mheadhan ùine
<p>Obraichear le luchd-ùidh gus molaidhean a chur ri chèile airson ionad nàiseanta a stèidheachadh airson sàr-mhathas ann an àiteachan dùthchail agus iomallach ann an slàinte agus cùram sòisealta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ann am Prògram Riaghlaidh 2022 tha sinn air gealltainn gun dèan sinn cinnteach nach bi na h-eileanan agus na sgìrean dùthchail againn air dheireadh air càch agus tha sinn ag obair gus seirbheisean slàinte a leasachadh le bhith a' cruthachadh ionad sàr-mhathais airson seirbheisean slàinte agus cùram sòisealta ann an sgìrean dùthchail agus iomallach, le obair sgòpaidh a' tòiseachadh am-bliadhna. Cumaidh sinn oirnn le obair sgòpaidh agus le conaltradh le luchd-ùidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Tha obair sgrùdaidh gu bhith deiseil san t-Sultain 2022. • San ùine fhada A' libhrigeadh an Ionaid fhèin.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le luchd-ùidh gus dèanamh cinnteach gun ullaich sinn plana gus taic iomchaidh a thoirt dhan t-sluagh a tha a' fàs nas sine ann an coimhearsnachdan eileanach, gus am bi iad fhathast sprogail, ceangailte, a' gabhail pàirt ann an cùisean, agus gum bi deagh chothroman aca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh Ùghdarrasan Amalachaidh a' leantainn orra ag obair gu dlùth leis na coimhearsnachdan aca gus planaichean ro-innleachdail ullachadh airson nan seirbheisean slàinte is cùram-sòisealta as freagarraiche do dh'fheumalachdan sònraichte nan coimhearsnachdan a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Cumar taic ri ùghdarrasan ionadail iomchaidh gus goireasan spòrs a dhealbhadh agus a leasachadh air na h-eileanan a tha a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh spòrs alba orra le conaltradh ro-innleachdail le ùghdarrasan ionadail (tro na pròiseasan planaidh calpa aca) agus le coimhearsnachdan nan Eilean a thaobh cothroman gus solar ghoireasan ionadail nas fheàrr a libhrigeadh airson spòrs is gnìomhachd chorpóra. • Tha spòrs alba agus Sgioba nan Eilean a' leantainn air adhart a' còmhradh ri Comhairle Arcaibh a thaobh tasgadh ann an goireasan ro-innleachdail a libhrigeas goireasan ionadail nas fheàrr mar phàirt den ullachadh airson Geamannan nan Eilean ann an Arcaibh 2025 agus nas fhaide air adhart. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine
<p>Obraichear le Comhairle Arcaibh agus com-pàirtichean eile gus na Geamaichean Eileanach ann an Arcaibh ann an 2023 a chleachdadh gus leasachadh spòrs adhartachadh anns an eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh spòrs alba air a' toirt taic do Chomhairle Arcaibh, Comataidh Eagrachaidh Arcaibh agus comainn spòrs ionadail gus luach a chur ri Geamannan Eadar-nàiseanta nan Eilean ann an 2025 a bhith ann an Arcaibh tro bhith a' cruthachadh bun-structar ionadail de dhaoine, àiteachan agus chothroman adhartachaidh. • Cumaidh spòrs alba air ag obair leis an Oifigear Co-ionad Spòrs Coimhearsnachd agus le Comataidh Eagrachaidh Geamannan Arcaibh gus prògram foghlaim is leasachadh oidean a libhrigeadh stèidhichte air feumalachdan airson oidean agus oifigearan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich leis na com-pàirtichean againn gus cur às do leth-bhreith, sàrachadh agus fòirneart mì-laghail agus gus ceumannan a ghabhail gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh co-ionannachd agus a' coileanadh nan diofar feumalachdan aig daoine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mar a chaidh a chur an cèill ann an A Fairer, Greener Scotland: Programme for Government 2021-22, tha sinn ag amas air dèanamh cinnteach gum bi cothrom aig a h-uile pàiste ion-roghnach a tha a' fulang no a' faicinn droch dhìol no fòirneart air 'Bairns' Hoose' ro 2025. Tha sin a' ciallachadh gum bi na seirbheisean uile a dh'fheumas iad rim faighinn tro dhòigh-obrach cho-òrdanaichte a tha air a dhealbhadh gus an àireamh de thursan a dh'fheumas clann innse mu na dh'fhiosraich iad do dhiofar phroifeiseantaich a lughdachadh. Bidh cothrom aig clann fo aois uallach eucoireach, a dh'adhbharaich cron leis an dol-a-mach aca, air na seirbheisean a bheir e seachad cuideachd. Bheir Bairns' Hoose – stèidhichte air modal Innis Tìle "Barnahus" – seirbheisean còmhla ann an dòigh-obrach 'ceithir seòmraichean' le seirbheisean dìon chloinne, slàinte, ceartas agus ath-shlànachaidh uile rim faighinn ann an aon suidheachadh. Thathar a' stèidheachadh buidheann Riaghladh Bairns' Hoose ùr agus beachdaichidh iad air cùisean co-cheangailte ri bhith gan cur air dòigh ann an suidheachaidhean dùthchail agus eileanach. • Tha am Modail Agallamh Cloinne Albannach ùr airson Co-agallamhan Rannsachaidh (<i>Child Interview Model of Joint Investigative interviews</i>), ga thoirt a-steach gu nàiseanta bho 2021 gu 2024 agus bidh e air fhaicinn mar 'sheòmar ceartais' a' Bhairns' Hoose. Tha Buidheann Riaghlaidh Nàiseanta air Co-Agallamhan Rannsachaidh air Fo-bhuidheann Buileachaidh Agallamhan Sgrùdaidh ann an Eileanan agus Sgìrean Iomallach is Eileanach a stèidheachadh mar aithneachadh gun cuidich fòcas sònraichte air na dùbhlain buileachaidh ann an co-theacsan iomallach agus eileanach gus am miann coitcheann a thoirt gu buil gum bi cothrom aig clann uile na h-Alba air Modail Agallamh Cloinne na h-Alba airson co-agallamhan sgrùdaidh far am biodh seo a' freagairt air na feumalachdan aca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine Bidh cothrom aig clann ion-roghnach uile na h-Alba air seo ro 2025.. • Sa mheadhan ùine Sgaoileadh a-mach gu nàiseanta ro 2024.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> Bidh sinn fhathast a’ tasgadh ann an eadar-theachdan a bheir seachad fianais gun urrainn dhuinn beachdan eucoirich atharrachadh. Cuiridh sinn ri faotainneachd an t-Siostaim Chailleannaich. Is e prògram atharrachadh giùlain a tha aithnichte gu h-eadar-nàiseanta a tha seo airson daoine a nì droch dhiol san dachaigh a tha a’ gabhail a-steach a bhith ag obair leis an teaghlach gu lèir gus cunnart croin a lùghdachadh do bhoireannaich is do chloinn. Bheir sinn an obair air adhart thairis air an ath dhà bhliadhna gus taic a chumail ri sgaoileadh an t-siostam gu nàiseanta, leis an amas gum bi e ri fhaotainn do na 32 ùghdarrasan ionadail uile ann an Alba ro dheireadh teirm na Pàrlamaid. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine
<p>Cuir aghaidh air beàrn dàta sam bith co-cheangailte ri co-ionannachd, slàinte is sunnd a thaobh, mar eisimpleir, boireannaich is nigheanan, torrachas agus màthaireachd, ath-shònrachadh gnè agus taobhadh feise.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dh’fhoillsich Cobhair nam Ban Alba toraidhean na co-chomhairle aca Participating-in-Equally-Safe-in-the-Highlands-and-Islands. Bidh sinn a’ co-obrachadh le com-pàirtichean air a bhith a’ cur an gnìomh molaidhean na h-aithisg. Tha a bhith ag obair còmhla ri daoine ann an coimhearsnachdan iomallach no eileanach na phrìomhachas aig maoin Delivering Equally Safe. Ruithidh a’ mhaoin bhon Dàmhair 2021 dhan t-Sultain 2023. A bharrachd air seo, tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn ath-sgrùdadh maoinachaidh ro-innleachdail neo-eisimeileach a dhèanamh gus coimhead air mar a tha seirbheisean sònraichte nàiseanta is ionadail do bhoireannaich is clann a tha a’ fulang bho fhòirneart stèidhichte air gnè air an coimiseanadh agus air am maoinachadh air feadh na h-Alba, a thòisicheas ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine San ùine ghoirid San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Beachdaich air a’ cho-chomhairle againn air cùram taobh a-muigh na sgoile tro bheil sinn air beachdan a chruinneachadh bho phàrantan mu na dùbhlain a tha ann le bhith a’ faighinn cothrom air cùram-chloinne agus air raon de ghnìomhachdan airson clann aig aois sgoile ann an coimhearsnachdan eileanach. Bidh freagairtean dhan cho-chomhairle againn, cho math ri conaltradh leantainneach, a’ fiosrachadh obair leasachaidh air frèam ro-innleachdail san àm ri teachd a thèid fhoillseachadh ro dheireadh na teirm pàrlamaidich seo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn ag ullachadh pròiseactan cùram-chloinne dùthchail a dh’fhaodadh a bhith ann an coimhearsnachdan eileanach a tha ag amas air modalan libhrigidh a sgrùdadh a ghabhas libhrigeadh agus as urrainn an t-sùbailteachd a thoirt seachad a dh’fheumas an luchd-obrach, a’ gabhail a-steach boireannaich ann an àiteachas. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Dèan cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte, cùram sòisealta agus sunnd rim faighinn tro mheadhan na Gàidhlig gus taic a thoirt do choimhearsnachdan Gàidhlig eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha gealltanais NHS na Gàidhealtachd a thaobh na Gàidhlig air am mìneachadh sa Phlana Ghàidhlig aca airson 2017-2022. • Tha NHS nan Eilean Siar ag ath-sgrùdadh a’ Phlana Ghàidhlig aige agus cuiridh iad a-steach do Bòrd na Gàidhlig e a dh’aithghearr. Bidh gealltanais NHS nan Eilean Siar a thaobh na Gàidhlig cuideachd air am mìneachadh sa Phlana Ghàidhlig aige nuair a thèid seo aontachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Co-thaobhaich air n-amas cur às do bhochdainn cloinne leis a' Phlana le bhith a' leantainn air adhart ag obair le ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird slàinte gus togail air an tuigse a bh' aca air bochdainn cloinne nan sgìrean - a' cuideachadh le bhith a' cuimseachadh oidhirpean air teaghlaichean a thogail a-mach à bochdainn agus cur an aghaidh na buaidh milltich a th' aig a' bhochdainn orra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dh'fhoillsich sinn an dàrna Plana Lìbhrigidh gus Dèiligeadh ri Bochdainn Cloinne sa Mhàrt 2022. Tha am Plana a' toirt cunntas air na gnìomhan cruth-atharrachail a nì sinn còmhla ris na com-pàirtichean libhrigidh againn – a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird-slàinte – gus am misean nàiseanta againn gus aghaidh a chur air bochdainn chloinne a libhrigeadh. • Bidh riatanas fhathast air ùghdarrasan ionadail agus bùird-slàinte eileanach ri Aithisgean Bochdainn Cloinne Ionadail ullachadh fo chumhachan Achd Bochdainn na Cloinne (Alba) 2017, agus leanaidh an obair le com-pàirtichean nàiseanta a tha air a mhìneachadh gu h-ìosal gus obair ionadail fhiosrachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada Lìbhrigeadh a' Phlana • San ùine ghoirid
<p>Obraich còmhla ri com-pàirtichean nàiseanta, a' leantainn air adhart a' co-roinn deagh chleachdadh a chaidh a chomharrachadh air feadh Alba a dh'fhaodadh buntainn ri bochdainn cloinne ann an coimhearsnachdan nan eilean againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean nàiseanta gus dèanamh cinnteach gu bheil eòlas agus deagh chleachdadh air a cho-roinn agus gus taic a thoirt do, agus piseach a thoirt air, freagairtean ionadail gus dèiligeadh ri bochdainn chloinne, a' gabhail a-steach sna coimhearsnachdan eileanach againn. • Gheall Sgioba Eileanan Riaghaltas na h-Alba a bhith ag obair gu dlùth le co-oibrichean Bochdainn Chloinne gus am frèam-obrach tomhais nas fharsainge airson libhrigeadh poileasaidh eileanach atharrachadh – a' dèanamh cinnteach gu bheil fianais làidir ann agus gu bheil e a' co-thaobhadh ri agus mar phàirt den obair agus aithris a tha air a stiùireadh le Aonad Cur An-aghaidh Bochdainn Cloinne agus air a stiùireadh leis a' Phlana Leasachaidh ùr airson Cur An-aghaidh Bochdainn Cloinne (am Màrt, 2022). 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le eileanaich gus cur, far an urrainn dhuinn, ri cruthachadh nàisein nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte airson na h-Alba air fad le bhith a' toirt taic do obair na buidhne de Riaghaltasan Eaconamaidh Sunnd (WEGo).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn ag ionnsachadh agus a' co-obrachadh le dùthchannan agus buidhnean eile airson eaconamaidh a chruthachadh a bheir taic do ar coimhearsnachdan air feadh na h-Alba, ag amas air dèanamh cinnteach gum bi cothrom aca air cothroman air fàs agus sunnd ionadail tro bhith a' dèiligeadh ri neo-ionannachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ar com-pàirtichean gus beachdachadh air raon de roghainnean airson dèanamh cinnteach gu bheil cùram slàinte-inntinn iomchaidh ri fhaighinn, agus aig an aon àm a' toirt aire do cho sònraichte 's a tha coimhearsnachdan nan eilean againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air gealltainn gun tèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air Ro-innleachd Slàinte-inntinn 2012-2027 letheach slighe troimhe ann an 2022. Tha ath-sgrùdadh na Ro-innleachd a' toirt dhuinn cothrom cuideachd gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air na gealltanasan eile a th' againn an-dràsta agus gus dèanamh cinnteach gu bheil na poileasaidhean againn a thaobh shlàinte-inntinn dhùthchail fhathast iomchaidh dhaibhsan a tha a' fuireach ann an sgìrean dùthchail agus eileanach ann an Alba. • Cumaidh sinn oirnn ag obair le Fòram Nàiseanta na Slàinte-inntinn Dùthchail gus dèanamh cinnteach gun tuig sinn na feumalachdan a tha a' tighinn am bàrr aig coimhearsnachdan eileanach agus dùthchail timcheall a thaobh ath-bheothachadh Covid-19 agus gu sònraichte gus fuasglaidhean stèidhichte sa choimhearsnachd a sgaoileadh gus taic a chumail do dheagh shunnd. Coimheadaidh seo air an ròl aig àite agus air cothroman leasachaidh air an stiùireadh leis a' choimhearsnachd san àm ri teachd gus taic a thoirt do dh'ath-leumachd sna Coimhearsnachdan againn ann an com-pàirteachas le càch. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Ath-sgrùdadh air an Ro-innleachd Slàinte-inntinn • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 8 – LEAS-ÀRAINNEACHDAIL AGUS BITH-THÈARAINTEACHD

Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri tèarainteachd àrainneachdail

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, SEPA, NatureScot, Urras Nàiseanta na h-Alba, RSPB, Urras Fiadh-bheatha na h-Alba, Fearann is Oighreachdan na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Lionra Coimhearsnachd Cladaich Chalmac, VisitScotland, NFUS..

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
A' dìon bith-iomadachd nan eilean	<ul style="list-style-type: none"> Tha Aithisg Bhliadhna Plana Nàiseanta nan Eilean 2021 a' toirt cunntas air sreath de phròiseactan a tha a' cumail taic ris a' ghealltanais seo aig an àm seo agus a chumas orra a' toirt taic do bhith-iomadachd eileanach san àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
Dèiligear ri bith-thèarainteachd ann an dòigh iomlan agus aonaichte mar dhòigh chan ann a-mhàin gus cur ri leas na h-àrainneachd, ach cuideachd gus cur ri leasachadh eaconamach seasmach ann an eileanan na h-Alba.	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh pròiseactan sònraichte sna h-eileanan far a bheil feum air gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd ann an dòigh amalaichte. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air mar as urrainn dhaibh cur ris an eaconamaidh chearcallach tro sgeamaichean pileat beag, mar eisimpleir, tro bhith a' cumail taic ri bhith a' dèanamh biadh gu h-ionadail.	<ul style="list-style-type: none"> Tha Zero Waste Scotland air oifigear a chur a-steach ann an Iomairt na Gàidhealtachd agus nan Eilean gus dòigh-obrach ro-innleachdail a leasachadh airson a bhith a' sgaoileadh na h-eaconamaidh chearcallach thar choimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan obair le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach aig Ro-innleachd Bith-iomadachd na h-Alba, gus barrachd fiosrachadh poblach a sgaoileadh mu bhith a' lùghdachadh gluasad de ghnèithean ionnsaigheach fìor chunnartach ann an eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nì sinn co-chomhairle le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach agus NatureScot air: • dè na gnèithean a bu chòir a bhith ann; agus • an dòigh as fheàrr air aire poblach àrdachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid 2022-3
<p>Obraich le com-pàirtichean eileanach gus fuasglaidhean a dhealbhadh a chuireas aghaidh ri atharrachadh gnàth-shìde tro fhuasglaidhean stèidhichte air nàdar aig am bi grunn bhuannachdan a' gabhail a-steach, mar eisimpleir, dìon agus ath-nuadhachadh mòintich agus lathaich sàile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' cumail taic ri co-obrachadh leantainneach le com-pàirtichean eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil fuasglaidhean stèidhichte air nàdar air an cleachdadh gus dèiligeadh ri bagairt leantainneach atharrachadh gnàth-shìde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 9 – Atharrachadh na gnàth-shìde agus cumhachd

Cuir ri bhith a' lasachadh agus a' freagarrachadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh.

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, SEPA, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd agus Fearann na h-Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Zero Waste Scotland, Cumhachd Ionadail na h-Alba, Cumhachd Coimhearsnachd Alba, Ionad Lùth Mara na h-Eòrpa, Ionad Srath Chluaidh airson Lagh agus Riaghladh Àrainneachdail, DTAS, VisitScotland, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, NFUS, Sustrans agus ZetTrans, Mòr-ionadan Gnìomh Gnàth-shìde, NatureScot, Urras Nàiseanta na h-Alba, Coimisean na Croitearachd.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le coimhearsnachdan eileanach gus taic a chumail ris na miannan aca a thaobh atharrachadh na gnàth-shìde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bheir sinn taic do chruthachadh co-dhiù aon cho-ionad gnàth-shìde coimhearsnachd sna h-eileanan againn, a' toirt cumhachd do choimhearsnachdan na gnìomhan as freagarraiche a chomharrachadh a tha a rèir nam feumalachdan aca agus gus taic a thoirt seachad sna sgìrean ionadail aca. Cuidichidh iad buidhnean gus feum a dhèanamh air cothroman maoineachaidh, agus brosnachidh iad co-obrachadh eadar pròiseactan. Tha am Prògram Riaghlaidh ag ràdh gun comharraich sinn co-dhiù trì eileanan airson a bhith ag obair a dh'ionnsaigh a bhith gu tùr neodrach a thaobh carbon ro 2040. Tha sinn ag adhartachadh a' mhiann seo barrachd, agus sinn ag amas air taic a thoirt do shia eileanan gus adhartas a dhèanamh a dh'ionnsaigh làn chothromachadh-carboin a bhith aca ro 2040. Thèid aithisg fhoillseachadh air Pròiseact nan Eilean le Cothromachadh Carboin as t-samhradh 2022. Mìnichidh seo dè na h-eileanan a bhios an sàs sa phròiseact. Nì sinn co-chomhairle le coimhearsnachdan gus a' bhuaidh ionadail a thuigsinn. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid San ùine fada San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air dòighean eile airson a bhith a' riaghladh sgudal, gu sònraichte a thaobh Ro-innleachd Eaconamaidh Chearcallach na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ann am Prògram Riaghlaidh na bliadhna-sa gheall sinn mapa slighe a chruthachadh gus ar targaidean ath-chuartachaidh agus sgudail airson 2025 - agus às dèidh sin - a choileanadh. Thathar a' cur seo ri chèile an-dràsta airson co-chomhairle nas fhaide air adhart am-bliadhna a bhios a' gabhail a-steach beachdachadh air a' bhuidh air coimhearsnachdan eileanach. Tha sinn cuideachd air aontachadh Bile Eaconamaidh Chearcallach a thoirt a-steach agus nì sinn Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach mar phàirt de seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail gus an cuideachadh gus na targaidean ro-innleachdail aca a choileanadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cha deach obair a thoirt air adhart fhathast a thaobh a' ghealltanais seo ach thèid beachdachadh air agus thèid gnìomhan a chomharrachadh ann an 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich a dh'ionnsaigh a bhith a' cruthachadh eileanan le eimiseanan net zero agus a bhith a' toirt seachad ceannardas air atharrachadh na gnàth-shìde;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Foillsichidh sinn aithisg a mhìniches na ceumannan a ghabhas sinn gus taic a chumail ri sia eileanan gus a cothromachadh-carboin a bhith aca mar phàirt de Phròiseact nan Eilean le Cothromachadh-carboin. Thèid co-chomhairle coimhearsnachd agus measaidhean buaidh iomchaidh a dhèanamh gus an gabh buileachaidh a' phròiseict tòiseachadh ann an 2022. • Foillsichidh sinn Ro-innleachd Lùths nan Eilean ann an 2023 a mhìniches dòigh-obrach airson dì-charbonachadh do choimhearsnachdan eileanach na h-Alba, a' dèanamh cinnteach gu bheil na feumalachdan agus na prìomhachasan eadar-dhealaichte againn air an riochdachadh, agus gu bheil fuasglaidhean a thaobh cumhachd ath-nuadhachail a thèid a chur an gnìomh a' brosnachadh ath-leumachd, a' cur ri seasmhachd agus a' coileanadh feumalachdan lùtha aig an àm seo agus san àm ri teachd. Cuidichidh an Ro-innleachd le libhrigeadh nan gnìomhan a tha air am mìneachadh sa Mheasadh Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach air Ro-innleachd Teas is Togalaichean a' gabhail a-steach a' ghealltanais 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<p>ghealltanais a thaobh Eileanan le Cothromachadh-carboin agus ath-sgrùdadh air a' bhunait fianais agus roghainnean airson “àrdachadh eileanan” thar nam prògraman libhrigidh againn mar phàirt den ghealltanais againn a bhith a' toirt seachad taic a bharrachd do dhachaighean dùthchail agus eileanach airson èifeachdas teas agus lùths.</p>	
<p>Cuirear planaichean freagarrachaidh seasmhach an sàs ann an eileanan a tha ann am barrachd cunnart bho atharrachadh gnàth-shìde, gan ceangal gu làidir ri planaichean leasachaidh airson nan eileanan sin;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Dynamic Coast 2, a tha a' comharrachadh pìosan den chosta a tha ann an cunnart bho bhleith mara, fhoillseachadh san Lùnastal 2021. Tha an obair seo a' beachdachadh air mar a dh'fhaodadh àrdachadh ann an ìre na mara san àm ri teachd cur ri bleith cladaich agus tuiltean cladaich air a dhèanamh nas miosa le bleith. Tha sinn a' brosnachadh chomhairlean gus planaichean freagarrachaidh cladaich ullachadh a' cleachdadh fianais bho Dynamic Coast. Thèid buidseit ùr a chuidicheas comhairlean le bhith a' planadh agus a' gabhail ceumannan gus freagarrachadh ri atharrachadh cladaich a sgaoileadh gu comhairlean anns an rèiteachadh tabhartais calpa coitcheann aca bho 2022-23. • Com-pàirteachadh a' leantainn tro Phrògram Adaptation Scotland le Com-pàirteachasan Planaidh Coimhearsnachd nan Eilean, ùghdarrasan ionadail agus taic ri cruthachadh measaidhean buaidh gnàth-shìde agus planaichean freagarrachaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Leantainneach
<p>Obraich gu dlùth le com-pàirtichean eileanach, sealbhadair na lìonra agus an luchd-ùidh cudromach uile, gus na molaidhean a tha ann mar-thà gus ceanglaichean sgaoilidh dealain a chruthachadh ri tìr-mòr na h-Alba a chur an gnìomh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh gu dlùth le ùghdarrasan ionadail eileanach agus le gnìomhachas gus na cunnartan agus na cothroman a mheasadh fhad 's a tha pròiseactan cumhachd gaoithe eileanach a' teannadh air ceann-latha cuairt riarachadh Contract for Difference (CfD) na bliadhna-sa. • Cumaidh Ministearan na h-Alba orra a' dèanamh soilleir do Ofgem gum feum na co-dhùnaidhean aige air ceanglaichean eileanach aire nas mionaidiche a thoirt air an riatanas gum feum cothromachadh-carboin a bhith ann, agus dòigh-obrach nas sùbailte a bhith ann air tasgaidhean ro-innleachdail ro-chudromach mar seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le Com-pàirteachasan Seasmhachd agus solaraichean lùtha gus am brosnachadh a bhith a' cuimseachadh air seasmhachd lìonraidhean solar lùth nan eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Buidheann Stiùiridh Ro-innleachdail Lìonraidhean Lùths Riaghaltas na h-Alba (<i>Energy Networks Strategic Leadership Group</i>) air adhart mar fhòram cudromach airson beachdachadh air leasachadh lìonraidhean lùtha na h-Alba. • Tha sinn a' feitheamh ri toraidhean dreachd phlanaichean gnothaich a chuirear a-steach gu Ofgem san Dùbhlachd a bheir buaidh air an dòigh-obrach againn sa bhliadhna ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid
<p>Obraichear le luchd-ùidh co-cheangailte ri còmhail gus dèanamh cinnteach gu bheil na seirbheisean còmhail air feadh nan eilean cho lùths-èifeachdach agus math dhan àrainneachd 's a ghabhas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Còmhail Alba air co-chomhairle a dhèanamh mu bhith a' cruthachadh ro-innleachd air seirbheisean adhair (dhùin seo air 21 Faoilleach 2022). Cuidichidh na freagairtean sinn gus co-dhùnadh ciamar a ghabhas na geallaidhean a chaidh a chomharrachadh air a' Ghàidhealtachd is na h-Eileanan a thoirt air adhart: <ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air aontachadh tursan adhair sgeidealaichte taobh a-staigh na h-Alba a dhì-charbonachadh ro 2040. • Amas a' chiad sgìre adhair gun eimiseanan a chruthachadh ann an com-pàirteachas le Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta (HIAL). • A' sgrùdadh a' chomais gus itealan gun eimiseanan/beag-eimisein a cheannach. • Cùm oirnn a' sgrùdadh a' chomais airson stòrasan lùth haidhbrid is carbon ìosal a chleachdadh ann an cabhlach mara na roinne poblaich mar phàirt den phrògram shoithichean ùra againn. • A bharrachd air seo, mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean, nì sinn rannsachadh agus co-chomhairle air slighean gu aiseagan beag-eimisein/gun eimiseanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Cuidichidh a' cho-chomhairle air ro-innleachd nan seirbheisean adhair sinn le bhith a' dearbhadh dè na gnìomhan a dh'fheumar toirt seachad gus gealltanasan na Gàidhealtachd is nan Eilean a libhrigeadh, a tha gu bhith air an coileanadh ro 2040 aig a' char as fhaide.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Lean air obrachadh gus an comas aig cumhachd ath-nuadhachail a choileanadh, an dà chuid gus cur an aghaidh atharrachadh na gnàth-shìde agus mar nì a bhios a’ cur air adhart fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thèid Plana Ro-innleachd Eadar-ghluasad Cothromach a’ Chumhachd fhoillseachadh ann an 2022. Gabhaidh seo sealladh stèidhichte air an t-siostam air fad air mar a dh’fheumas an roinn lùtha atharrachadh gus an t-eadar-ghluasad againn gu cothromachadh-carboin a stiùireadh. Minichidh an sgrìobhainn cuideachd na tha a dhìth gus eadar-ghluasad cothromach a libhrigeadh dhan roinn, a rèir nam prionnsapalan a tha air am mìneachadh san Fhrèam-obrach Planadh Eadar-ghluasaid Nàiseanta, a chaidh fhoillseachadh san t-Sultain 2021. Beachdaichidh am Plana cuideachd air mar as urrainn, mar eisimpleir, stòrasan lùtha ath-nuadhachail nan eilean barrachd a chur ri bhith a’ coileanadh ghealltanais gnàth-shìde na h-Alba agus cuideachd a’ toirt taic do dh’eaconamaidhean ionadail làidir, agus a’ dèiligeadh ri neo-ionannachd shòisealta agus eaconamach. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Foillseachadh a’ Phlana
<p>Obraichear le coimhearsnachdan, croitearan, tuathanaich agus uachdarain-fearainn gus coilltean a mheudachadh air na h-eileanan, ag aithneachadh amasan nas fharsainge airson cleachdadh fearainn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Coilltearachd Alba air a’ toirt taic do chruthachadh choilltean seasmhach anns na h-eileanan tro Sgeama Thabhartasan Coilltearachd. • Cumaidh Coilltearachd na h-Alba air cuideachd a bhith ag obair le raon de chom-pàirtichean a’ toirt a-steach an Woodland Trust agus Urras An Rubha agus Shanndabhaig a libhrigeadh Pròiseact Coilltean Croite, a tha a’ còmhdach gach eilean a’ gabhail a-steach Earra-Ghàidheal agus Arainn, a’ toirt seachad comhairle agus taic do chroitearan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cuirear a bhith a' coileanadh thargaidean a thaobh eimiseanan agus a' freagarrachadh ri buaidh atharrachadh na gnàth-shìde aig cridhe an obair deasachaidh air an Fhrèam-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an dreach-obrach Dealbhaidh Nàiseanta 4 (NPF4) a' mìneachadh lèirsinn airson àiteachan nas seasmhaiche agus seòrsaichean leasachaidh ann an Alba gus cothromachadh-carboin a choileanadh. Tha e a' gabhail a-steach còig raointean gnìomh air feadh na dùthcha agus tha e soilleir gum bi ar costa a tuath agus an iar agus na h-eileanan aig fìor thoiseach oidhirpean gus cothromachadh carboin a ruighinn. Tha e a' faighinn taic bho phoileasaidhean dealbhaidh ùr a tha air an leasachadh gu mòr gus cuideachadh le bhith a' ruighinn sgaoilidhean cothromachadh-carboin agus gus freagarrachadh a rèir cothromachadh-carboin, a' gabhail a-steach cunnart tuiltean, cugallachd cladaich, atharrachadh teothachd agus seasmhachd bun-structair. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Cùm taic ri freagarrachadh gnìomhachas tuathanachas-uisge agus iasgach na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil riochdairean iasgaich nan Eilean a' cur ri cruthachadh ro-innleachd agus prìomhachasan co-rèiteachaidh iasgach bliadhnail. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le raon de luchd-ùidh gus plana gnìomha a leasachadh gus seasmhachd thogalaichean a tha ann an cunnart bho thuiltean a leasachadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus Plana Gnìomh <i>Living with Flood</i> a chaidh ath-sgrùdadh ann an 2021 a lìbhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail gus seirbheisean ath-chuairteachaidh agus seirbheisean sgudal bìdh a neartachadh ann an coimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A' leantainn air adhart le cruthachadh mapa slighe airson targaidean sgudail is ath-chuairteachaidh na h-Alba gu 2025 agus nas fhaide air adhart a bhios a' gabhail a-steach Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich gu dlùth le prìomh luchd-ùidh gus dèanamh cinnteach gun cluinnear guthan muinntir nan eilean, a' coileanadh gluasad cothromach gu net-zero, agus gum faigh eileanan buannachd às an iomadh cothrom a tha co-cheangailte ri eaconamaidh uaine agus seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nì sinn conaltradh air dreachd de Ro-innleachd Lùtha nan Eilean a mhìnicheas dòigh-obrach airson dì-charbonachadh airson coimhearsnachdan Eileanach na h-Alba. • Tha sinn air aontachadh Plana Eadar-ghluasad Cothromach fhoillseachadh mar phàirt den Ro-innleachd Lùths ùraichte – bidh seo a' gabhail a-steach conaltradh farsaing leis an fheadhainn air am faodadh eadar-ghluasad lùtha buaidh a thoirt, a' gabhail a-steach sna h-eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid 2023 • San ùine ghoirid 2022

Amas Ro-innleachdail: 10 – COIMHEARSNACHDAN EILEANACH CUMHACHDACH AGUS COM-PÀIRTEACHASAN IONADAIL LÀIDIR

Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Ionad Leasachaidh Choimhearsnachdan na h-Alba, Fearann Coimhearsnachd na h-Alba, Comann Urras Leasachaidh na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Pàrlamaid na h-Òigridh, Òigridh Alba, COSLA, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
Bheirear air adhart an t-Ath-sgrùdadh air Riaghaladh Ionadail le COSLA gus siostam de dheamocrasaidh ionadail a chruthachadh a bhios in-ghabhalach agus a bheir deagh bhuaidh air beathannan daoine.	<ul style="list-style-type: none"> Tha am Prògram Riaghlaidh againn airson 2021-22 a' daingneachadh gun cuir sinn crìoch air an ath-sgrùdadh agus gun toir sinn air adhart nam molaidhean aige taobh a-staigh na Pàrlamaid seo. Nithear barrachd conaltraidh le riaghaltas ionadail, seirbheisean poblach san fharsaingeachd agus coimhearsnachdan mar phàirt de seo. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid
Bheirear taic do phròiseasan com-pàirteachaidh gus guth làidir a thoirt do choimhearsnachdan eileanach ann an cur an gnìomh a' Phlana.	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn ag obair leis a' Bhuidhinn Ro-innleachdail Nàiseanta air Buidseatadh Com-pàirteachail gus taic a chumail ri buileachadh Buidseatadh Com-pàirteachail agus a' togail comas air feadh Alba gus dèanamh cinnteach gu bheil an cleachdadh as fheàrr ann. Obraichidh sinn leis a' bhuidheann agus Frèam Ro-innleachdail Buidseatadh Com-pàirteachail ùr a libhrigeadh le fòcas sònraichte air slàinte is sunnd, foghlam, taigheadas agus ceartas gnàth-shìde air a stiùireadh le comharran soirbheachais an Fhrèam-obrach. Cumaidh sinn oirnn ag obair ann an com-pàirteachas le COSLA gus ùghdarrasan ionadail a chuideachadh a' ruighinn an targaid gum bi co-dhiù 1% den bhuidseat aca fo ùmhlachd buidseit com-pàirteach, a' toirt guth dìreach do dhaoine ionadail air mar a thèid faisg air £100m a chosg. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba ag aithneachadh gum feum cunntachalachd a bhith ann, cho math ri co-obrachadh leantainneach le ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach fad beatha a' Phlana gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brìoghmhor, adhartach agus seasmhach. Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Tha an dà chuid <u>Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean</u> agus <u>Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean</u> a' cumail taic ri buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean . Chaidh Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gum bi barrachd com-pàirt aig na comhairlean buntainneach ann a bhith a' dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich, agus bidh a' Bhuidheann Lìbhrigidh a' dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha an dha-rìribh a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth leis an dà bhuidhinn seo a thaobh lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Coimheadar air dòighean gus guth nan coimhearsnachdan eileanach a neartachadh ach a ghabhas cuideachd ris na diofairean eadar eileanan ann an dèanamh cho-dhùnaidhean aig an ìre ionadail is nàiseanta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha obair air tòiseachadh gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air Achd Cumhachdachadh Choimhearsnachdan (Alba) 2015 – gealltanais ann am Prògram Riaghlaidh 2021 – agus bidh sinn a’ conaltradh ri daoine mu dhòighean cumhachdachaidh choimhearsnachdan, agus a’ rannsachadh mar as urrainn do choimhearsnachdan a bhith an sàs ann am builean san roinn phoblaich ann an dòigh nas gnìomhaiche. • Tha Riaghaltas na h-Alba ag aithneachadh gum feum cunntachalachd a bhith ann, cho math ri co-obrachadh leantainneach le ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach fad beatha a’ Phlana gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brìoghmhor, adhartach agus seasmhach. Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Tha an dà chuid Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean agus Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean a’ cumail taic ri buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean . Chaidh Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gum bi barrachd com-pàirt aig na comhairlean buntainneach ann a bhith a’ dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich, agus bidh a’ Bhuidheann Lìbhrigidh a’ dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha an dha-riribh a’ gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth leis an dà bhuidhinn seo a thaobh lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le coimhearsnachdan eileanach agus ùghdarrasan ionadail com-pàirteach ann a bhith ag ullachadh agus a’ toirt a-steach Bile Cis Luchd-tadhail Sealach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh obair a stad rè ùine aig toiseach galar lèir-sgaoilte Covid-19 ach tòisichidh seo a-rithist ann an 2022, agus thèid an obair leasachaidh poileasaidh a chaidh a chrìochnachadh gu ruige seo ath-sgrùdadh gu faiceallach cho math ri conaltradh ùr le luchd-ùidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Coimheadar air dòighean gus cumhachd agus taic a thoirt do choimhearsnachdan eileanach gus cur ris an ath-leumachd aca le bhith a’ cruthachadh iomairtean agus phlanaichean ionadail ann an com-pàirteachadh le Seirbheisean Èiginn na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air rannsachadh a bharantachadh a’ coimhead air Ath-leumachd Coimhearsnachd Eileanan na h-Alba aig àm Covid-19 agus foillsichidh sinn seo ann an 2022 leis an amas fiosrachadh mu na chaidh ionnsachadh a sgaoileadh. • Tha sgioba nan Coimhearsnachdan Ath-leumach a’ beachdachadh air pròiseact an-dràsta gus bun-loidhne de ghnìomhachd ath-leumachd coimhearsnachd a stèidheachadh agus tha iad ag obair le luchd-ùidh eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil sealladh nan coimhearsnachdan eileanach mar phàirt de dhealbhadh a’ phròiseict. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid
<p>Nithear cinnteach gun tèid ‘dìon-eileanach’ a dhèanamh air poileasaidhean agus planaichean a thaobh Oighreachd a’ Chrùin Alba agus gu bheil manaidsear sam bith de stòras aig Oighreachd a’ Chrùin Alba a’ cumail taic ri cur an gnìomh Plana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraichidh sgioba Aonad Oighreachd a’ Chrùin Alba le daoine a dh’fhaodadh a bhith nam manaidsearan ùra, air stèidh cùis fa leth, gus dèanamh cinnteach gu bheil na molaidhean eadar-ghluasaid agus/no tiomnadh aca air Measadh Buaidh nan Eilean a dhèanamh agus gun toir iad aire do Phlana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach (faodar iarrtasan airson eadar-ghluasad agus/no tiomnadh fhaighinn aig àm sam bith tro na raointean-ama libhrigidh taisbeanach seo)

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gum bi luchd-labhairt na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan eileanach air am brosnachadh agus a' faighinn taic gus iad fhèin a chur an cèill tro mheadhan na Gàidhlig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais an Riaghaltais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Tha tairgse fhosgailte sa Phlana a bhith a' conaltradh tro mheadhan na Gàidhlig. A bharrachd air sin, tha Riaghaltas na h-Alba toilichte gabhail ri iarrtasan sgrìobhte sa Ghàidhlig. Tha gealltanaisan manifesto Riaghaltas na h-Alba cuideachd a' gabhail a-steach a bhith a' toirt seachad barrachd sheirbheisean tron Ghàidhlig agus a' leudachadh chothroman gus Gàidhlig a chleachdadh ann an suidheachaidhean làitheil agus suidheachaidhean foirmeil. Mar phàirt den phròiseas gus an ath eagrain de Phlana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba a sgrìobhadh, tha sgioba na Gàidhlig agus na h-Albais a' co-obrachadh le diofar oifisean aig Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus beachdachadh air dè an t-ullachadh a bharrachd as urrainn dhaibh a dhèanamh airson na Gàidhlig. Tha planaichean Gàidhlig an gnìomh aig na trì ùghdarrasan ionadail Comhairle nan Eilean Siar, Comhairle na Gàidhealtachd agus Earra-Ghàidheal is Bhòid, tha foghlam tro mheadhan na Gàidhlig aca agus tha oifigearan leasachaidh Gàidhlig aca gus cleachdadh agus ionnsachadh na Gàidhlig a bhrosnachadh agus a chuideachadh. • Ann an 2022, foillsichidh Foghlam Alba Plana Gàidhlig ath-sgrùdaichte, 2022 – -2027. Tha seo mar phàirt den ro-innleachd còig-bliadhna aig Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlam Gàidhlig, a bheir buaidh cuideachd air eileanan. Mar phàirt de seo, cumaidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh orra a' toirt seachad measaidhean sònraichte air dè cho math 's a tha ionadan agus suidheachaidhean a' coileanadh ann an grunn phrìomh raointean. Bheir sinn seachad am measadh speisealach seo airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus airson co-theacsan eileanach. Bheir sinn air adhart amasan àrd-ìre ùra cuideachd gus taic a thoirt dhan Ghàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid Foillseachadh a' Phlana • Leantainneach Solarachadh leantainneach de mheasaidhean sònraichte

Amas Ro-innleachdail: 11- EALAINEAN, CULTAR IS CÀNAN

Taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Bòrd na Gàidhlig, Alba Chruthachail, Fèisean nan Gàidheal, Comunn na Gàidhlig, An Comunn Gàidhealach, Sabhal Mòr Ostaig, Àrainneachd Eachdraidheil Alba, Orcastra Òigridh Nàiseanta, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, VisitScotland, Event Scotland, RFOan, an Crannchur Nàiseanta, Coimhearsnachdan Eileanach.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan tasgadh anns na stòrasan cultarach agus eachdraidheil againn, gus dèanamh cinnteach gun tèid eileanaich a bhrosnachadh gus com-pàirteachadh ann an cultar agus na h-ealainean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh mòran phròiseactan leantainneach leithid Ceòlas, Fèisean nan Gàidheal, An Comann Gàidhealach, am Fòram Dualchais agus ionadan mar An Lanntair, Taigh-tasgaidh Chill Donnain, Taigh Chearsabhagh, Sabhal Mòr Ostaig agus Urras Oighreachd Gabhsainn a' cur ris an amas seo. • Ag obair còmhla ri com-pàirtichean, cumaidh EventScotland air a' togail cliù na h-Alba mar an t-àite as fheàrr do thachartasan le bhith a' cumail taic ri agus a' glèidheadh portfolio de thachartasan agus a' leasachadh gnìomhachas nan tachartasan. Cumaidh EventScotland air a bhith mothachail air/a' co-thaobhadh ri iomairtean nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba agus VisitScotland a tha ag amas air na h-eileanan. • Tha 'Bliadhnaichean Cuspaireil' a' toirt dhuinn àrd-ùrlar co-obrachail gun samhail gus an urrainn grunn chom-pàirtichean co-obrachadh nas dlùithe gus amasan coitcheann a choileanadh agus gus obair com-pàirteachais nas làidire a thogail gus leasachadh eaconamach seasmhach a libhrigeadh anns na roinnean ceangailte de thurasachd, cultair agus tachartasan. Chaidh Maoin Tachartasan Fosgailte Bliadhna Sgeulachdan na h-Alba 2022, a tha air a rianachd le EventScotland, a dhealbhadh gus taic a thoirt do mholaidhean ùra, cruthachail airson tachartasan agus gus taic a chumail ri prògraman a bheir seachad susbaint àrd-iomhaigh a chaidh a chruthachadh gu sònraichte mar fhreagairt do chothrom Bliadhna Chuspaireil 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Maoin Bliadhna Sgeulachdan na h-Alba 2022 a dhealbhadh a dh'aona ghnothach gus taic a thoirt do chomainn agus buidhnean coimhearsnachd gus pàirt a ghabhail ann am Bliadhna Sgeulachdan na h-Alba 2022 agus gus a comharrachadh, a' nochdadh nan sgeulachdan gun samhail a tha cudromach dhaibh le tachartasan, gnìomhachdan agus prògraman ùra, cruthachail. Tha seo ag aithneachadh gu bheil e cudromach gum faigh coimhearsnachdan ionadail air feadh na h-Alba cothrom an sgeulachd fhèin innse agus bruidhinn mu na dh'fhiosraich iad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Leasaichear, brosaichear agus cumar taic ris na tàlantan cruthachail aig na h-eileanaich agus nithear cinnteach gum bi luchd-èisteachd/amhairc nach beag aig cultar nan eileanan Albannach an dà chuid gu nàiseanta agus thall thairis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh mòran phròiseactan leantainneach leithid Ceòlas, Fèisean nan Gàidheal, An Comann Gàidhealach, am Fòram Dualchais agus ionadan mar An Lanntair, Taigh-tasgaidh Chill Donnain, Taigh Chearsabhagh, Sabhal Mòr Ostaig agus Urras Oighreachd Gabhsainn a' cur ris an amas seo. • Ag obair còmhla ri com-pàirtichean, cumaidh EventScotland air a' togail cliù na h-Alba mar an t-àite as fheàrr do thachartasan le bhith a' cumail taic ri agus a' glèidheadh portfolio de thachartasan agus a' leasachadh gnìomhachas nan tachartasan. Cumaidh EventScotland air a bhith mothachail air/a' co-thaobhadh ri iomairtean nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba agus VisitScotland a tha ag amas air na h-eileanan. • Tha prògram £322,000 Treòir Voar Virr air a cho-mhaoineachadh leis a' Mhaoin Trèanaidh Eadar-ghluasaid Nàiseanta agus tro Phrògram nan Eilean, a tha a' cumail taic ri libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean. Tha fios againn cho dùbhlanaich 's a bha an galar lèir-sgaoilte dhan luchd-ealain againn agus ged a tha ath-bheothachadh air tòiseachadh, le barrachd chothroman cruthachail is cultarail a' fosgladh, tha slighe fhada romhainn fhathast agus tha buaidh air teachd-a-steach fhathast. Tha am prògram seo a' cuideachadh luchd-ealain, gu sònraichte an fheadhainn a tha a' fuireach sna h-eileanan againn, gus cur ri ath-bheothachadh eaconamach is sòisealta nas fharsainge do choimhearsnachdan, air an tug Covid-19 agus Brexit buaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cumar taic ri cànanan agus dualchainntean dùthchasach uile na h-Alba ann an dòighean a tha buntainneach ris na coimhearsnachdan far a bheil iad gam bruidhinn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Measaidhean Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach taic ris a’ phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air Stiùireadh agus Seata-Innealan. • Tha coinneamhan ràitheil gan stèidheachadh eadar Sgioba na Gàidhlig is Albais, Sgioba nan Eilean agus Bòrd na Gàidhlig gus taic a chumail ris a’ phròiseas seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheil na geallaidhean sa phlana seo air an stiùireadh le agus a rèir prìomhachasan a’ Phlana Nàiseanta Gàidhlig, ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Thathar a’ dèanamh co-chomhairle phoblach air seo an-dràsta agus às dèidh sin thèid an dreachd deireannach, a mhìnicheas mar a tha Riaghaltas na h-Alba a’ co-thaobhadh ri Plana Cànan Nàiseanta na Gàidhlig, ullachadh. • Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig mar bhuill de Bhuidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean a chaidh a stèidheachadh gus sùil a chumail air buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheilear a’ beachdachadh air a’ bhuidh air leasachadh na Gàidhlig bhon chiad dol a-mach ann am poileasaidhean agus iomairtean sònraichte nan eilean agus gu bheil iad sin a’ ceangal ri planaichean Gàidhlig reachdail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bheir Measaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach taic dhan phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air an Stiùireadh agus an Seata-innealan a tha a-nis a’ gabhail a-steach beachdachadh air a’ bhuidh air coimhearsnachdan Gàidhlig. • Tha amasan seirbheis chorporra sa Phlana Ghàidhlig ùr aig Riaghaltas na h-Alba dèanamh cinnteach gum bi a’ Ghàidhlig cho follaiseach ris a’ Bheurla agus a’ brosnachadh cleachdadh na Gàidhlig ann an conaltradh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ùghdarrasan poblach agus buidhnean coimhearsnachd gus cleachdadh agus faicsinneachd na Gàidhlig a mheudachadh ann an coimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Tha seo a’ gabhail a-steach amasan seirbheis chorporra a tha ag amas air dèanamh cinnteach gum bi follaiseachd cho-ionnan aig a’ Ghàidhlig ann an suaicheantas is branndadh Riaghaltas na h-Alba, gu bheil soidhnichean Gàidhlig follaiseach ann an oifisean Riaghaltas na h-Alba, agus a’ brosnachadh cleachdadh na Gàidhlig sa chonaltradh poblach againn agus sna foillseachaidhean corporra againn. Bidh buidhnean eile aig Riaghaltas na h-Alba, leithid Tèarainteachd Shòisealta Alba, a’ toirt seachad stuthan dà-chànanach co-cheangailte ris na seirbheisean aca agus tha còmhradhean a’ dol air adhart le oifisean Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus an solar Gàidhlig aca a mheudachadh. Tha grunn oifigearan leasachaidh Gàidhlig stèidhichte ann an coimhearsnachdan eileanach leis an amas a bhith a’ cur ri cleachdadh agus ionnsachadh na Gàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan iomchaidh gus solar Gàidhlig a leasachadh do choimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean ann a bhith a’ libhrigeadh an gnìomhan agus an seirbheisean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Tha seo a’ gabhail a-steach amasan seirbheis chorporra a tha ag amas air dèanamh cinnteach gum bi follaiseachd cho-ionnan aig a’ Ghàidhlig ann an suaicheantas is branndadh Riaghaltas na h-Alba, gu bheil soidhnichean Gàidhlig follaiseach ann an oifisean Riaghaltas na h-Alba, agus tha gealltanais ann mu chleachdadh na Gàidhlig sa chonaltradh poblach againn agus sna foillseachaidhean corporra againn. Bidh buidhnean eile aig Riaghaltas na h-Alba, leithid Tèarainteachd Shòisealta Alba, a’ toirt seachad stuthan dà-chànanach co-cheangailte ris na seirbheisean aca agus tha còmhradhean a’ dol air adhart le oifisean Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus an solar Gàidhlig aca a mheudachadh. Tha àite aig an Iomairt Adhartas nas Luaithe agus COHI an seo cuideachd agus thathar a’ cur cuideam air a’ Ghàidhlig anns na cruinneachaidhean seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cùm taic ri dòighean-obrach a bhrosnaicheas stiùireadh seasmhach na h-àrainneachd eachdraidheil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha <i>Our Place in Time: Scotland's 10 year strategy for the Historic Environment</i>, a' cur lèirsinn air adhart air mar a ghabhas an dualchas againn a thuigsinn, mar a ghabhas luach a chur ann, mar a thèid a ghlèidheadh agus mar a thèid tlachd a ghabhail às. Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air an ro-innleachd nan an 2022. • Bidh Àrainneachd Eachdraidheil Alba a' foillseachadh Aithris Ath-bheothachaidh Uaine a dh'aithghearr, a mhìnicheas mar a tha an àrainneachd eachdraidheil a' libhrigeadh mar phàirt de dh'Eaconamaidh Uaine'. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 12 – FOGHLAM

Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eileanan, Oilthigh Heriot Watt, Oilthigh Raibeart Gòrdan, Colaiste Dùthchail na h-Alba, Sabhal Mòr Ostaig, e-Sgoil, SDS, Bòrd na Gàidhlig, Comann nam Pàrant, Colaistean Ionadail, Young Scot, Alba Chruthachail, Ealain Tèatair Òigridh na h-Alba, Òigridh na h-Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le Oilthigh na Gàidhealtachd is nan Eilean, Oilthigh Obar Dheathain, Oilthigh Heriot Watt agus solaraichean foghlaim eile, gus dèanamh cinnteach gu bheil farsaingeachd de roghainnean ann do dh'òigridh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Leasachadh Sgìlean na h-Alba ag obair gus taic a chumail ri cruthachadh Prògram TalEntEd nan Eilean ann an Aonta Fàs nan Eilean ann an com-pàirt ri Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eileanan, Oilthigh Raibeart Ghòrdain, Oilthigh Herriot Watt, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Comhairle Arcaibh, Comhairle Shealtainn agus Comhairle nan Eilean Siar. Cruthaichidh prògram TalEntEd Islands cothroman airson foghlam, sgìlean, tionnsgalachd agus malairteachadh a chuidicheas le bhith a' dèiligeadh ri dùbhlain deamografach agus daoine òga a bhith a' fàgail nan Eilean, àrdachadh ann an obraichean uaine seasmhach, agus dì-charbonachadh nan Eilean aig astar luath. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cumar taic ri Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean agus e a’ daingneachadh co-obrachadh le com-pàirtichean eileanach, gus slighean luchd-ionnsachaidh, tionnsgalachd agus com-pàirteachadh le gnìomhachas/luchd-fastaidh a bhrosnachadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Stiùiriche Ro-innleachd Eileanan Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean air ag obair gu dlùth le Sgioba Eileanan Riaghaltas na h-Alba tro dhòigh-obrach cho-obrachail, stèidhichte air fuasglaidhean a tha ag amas air na cothroman as motha a thig am bàrr tro shruthan-obrach a tha an lùib a chèile, leithid pròiseactan Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eileanan co-cheangailte ri Cùmhnant Fàs nan Eilean agus tasgadh ann am Prògram nan Eilean. Tha e cudromach gu bheil an obair seo a’ tighinn ri chèile mar thoradh air prìomhachasan co-roinnte, air an comharrachadh an dà chuid tro Ro-innleachd nan Eilean agus ann am Plana Nàiseanta nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba. • Obair leantainneach air prògraman Glèidhidh Oileanach agus Trusadh is Glèidheadh Tàlaint gus taic a thoirt do dh’oileanaich fuireach, a’ gabhail a-steach a bhith a’ dèanamh ceangal ri fastaichean, gu sònraichte an fheadhainn le gainnead sgilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gum faigh òigridh na h-aon chothroman air foghlam ’s a gheibh òigridh air tìr-mòr na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Foghlam Alba air a’ stiùireadh agus a’ cumail taic ri ath-shlànachadh foghlaim mar phàirt de dh’ath-bheothachadh Covid -19. • Tha Luchd-sgrùdaidh na Banrigh a’ conaltradh ri ionadan gus fianais a chruinneachadh airson aithisgean cuspaireil nàiseanta air foghlam ath-bheothachaidh, sunnd agus ionnsachadh a-muigh. Tha sgoiltean eileanach, a’ gabhail a-steach an fheadhainn a tha a’ lìbhrigeadh Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig, mar phàirt de seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cùm oirnn le bhith a’ toirt taic ri agus a bhith a’ brosnachadh Foghlam tro Meadhan na Gàidhlig aig a h-uile ìre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha farsaingeachd de phròiseactan agus iomairtean an sàs gus foghlam tro mheadhan na Gàidhlig adhartachadh agus gus taic a chumail ris aig gach ìre. Tha seo a’ gabhail a-steach Riaghaltas na h-Alba, grunn ùghdarrasan ionadail, buidhnean poblach agus buidhnean Gàidhlig. Cumaidh sinn oirnn a’ toirt taic do Bhuidheann-obrach airson na Gàidhlig aig Caidreachas a’ Chinn a Tuath gus taic a chumail ri leasachadh tro cho-obrachadh. • Cumaidh sinn oirnn a’ cleachdadh fianais agus measadh neo-eisimeileach gus soirbheachas a chomharrachadh, taic a thoirt do leasachadh agus àrdachadh ìrean ann am Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig; a’ toirt air adhart amasan sgrùdaidh Planaichean Corporra is Gàidhlig Luchd-sgrùdaidh na Banrigh a dh’aona-ghnothach do cho-theacsan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan nan eilean uile gus pròiseactan a lorg a dh’fhaodadh buannachd fhaighinn bho ìrean leantainneach de Phrògram Tasgaidh ùr na h-Oighreachd Ionnsachaidh luach £1 billean a bhios a’ ruith gu 2026.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Prògram Tasgaidh Oighreachd Ionnsachaidh luach £2 billean a’ toirt prìomhachas do sgoiltean a tha feumach air ùrachadh, mar a chaidh a chomharrachadh le ùghdarrasan ionadail, gus dèanamh cinnteach gu bheil adhartas luath ann far a bheil a’ chuid as motha a dhìth agus a bheir buannachd do mu 50,000 sgoilear air feadh na h-Alba. Thèid na pròiseactan uile ainmeachadh agus thèid maoinachadh a riarachadh ro 2026. • Fosglaidh Ìre trì de phrògram Tasgaidh Oighreachd Ionnsachaidh do dh’ùghdarrasan ionadail ann an 2022, agus thèid pròiseactan soirbheachail ainmeachadh ro dheireadh 2022. Bithear a’ beachdachadh gu faiceallach air tagradh sam bith bho ùghdarrasan eileanach, tro Ìre trì de Phrògram Tasgaidh na h-Oighreachd Ionnsachaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Meudaich na co-oidhirpean againn gus toraidhean foghlaim chloinne a tha beò ann am bochdainn a chur am feabhas le bhith a’ cumail taic ri ùghdarrasan eileanach/ planaichean sgoiltean gus coileanadh a thogail tro phrògraman Dùbhlann Coileanaidh na h-Alba leithid Maoineachadh Co-ionannachd Sgoilearan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Foghlaim Alba air adhart a’ co-obrachadh le ùghdarrasan eileanach gus piseach a thoirt air builean foghlaim chloinne ann am bochdainn. Bidh còig Comhairlichean Coileanaidh ag obair le prìomh luchd-obrach aig ùghdarrasan ionadail agus sgoiltean fa-leth gus leantainn air adhart a’ leasachadh cleachdadh dàta, a’ comharrachadh feuman agus a’ cruthachadh eadar-theachdan iomchaidh gus a’ bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh. Tha co-ionnsachadh proifeiseanta thar-eilean air a dhol air adhart gus sgilean a leasachadh ann an cleachdadh dàta agus mar a ghabhas am feum as fheàrr a dhèanamh de Mhaoineachadh Co-ionannachd Sgoilearan. • Cumaidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh orra a’ co-roinn cleachdadh a’ cleachdadh iomairtean meadhanan sòisealta, earrannan sònraichte ann an cuairt-litrichean Scotland Learns, co-labhairtean lìn agus tro bhith gan cur ann an aithisgean cuspaireil agus foillseachaidhean eile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Beachdaich air feumalachdan luchd-ionnsachaidh inbheach ann an coimhearsnachdan nan eilean mar a bhios sinn a’ leasachadh ar ro-innleachd ionnsachaidh inbheach airson na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh sinn a’ conaltradh le luchd-ionnsachaidh inbheach nar coimhearsnachdan eileanach airson a bhith a’ comharrachadh mar as urrainn dhuinn bacaidhean air ionnsachadh a thoirt air falbh agus sinn a’ tòiseachadh air Ro-innleachd Ionnsachadh Inbheach na h-Alba a lìbhrigeadh. • Thèid Measadh Buidh air Coimhearsnachdan Eileanach a dhèanamh mus tèid Ro-innleachd Ionnsachadh ùr nan Inbheach fhoillseachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 13 – CUR AN GNÌOMH AGUS TOMHAS PLANA NÀISEANTA NAN EILEAN

Gus taic a chumail ri bhith a’ cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Buidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean, Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>A’ sònrachadh thaisbeanair airson gach Amas Ro-innleachdail ann an co-obrachadh le buidhnean Riaghaltas na h-Alba, ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-ùidh sòisio-eaconamach stèidhichte air na slatan-tomhais SMART agus a’ togail air an Fhrèam-obrach Coileanadh Nàiseanta agus na h-Amasan airson Leasachadh Seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar a’ dèanamh barrachd obair rannsachaidh gus an dàta uile a chruinneachadh a tha a dhìth gus bun-loidhne a chruthachadh airson toraidhean a ghabhas a thomhas. Aig an àm seo, tha Sgioba nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba a’ cruthachadh inneacs rannsachaidh agus buidheann-obrach rannsachaidh gus dèanamh cinnteach gu bheil dàta iomchaidh bho na siostaman measaidh againn air a ghlacadh agus gum fiosraich e sgrùdadh air Plana Nàiseanta nan Eilean. Bidh seo a’ gabhail a-steach a bhith ag obair còmhla ri co-obraichean poileasaidh air feadh Riaghaltas na h-Alba, ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh coimhearsnachd eileanach gus staitistig eileanach a tha ann mar-thà a chomharrachadh gus dùblachadh oidhirp neo-riatanach a sheachnadh. • Obraichidh sinn le coimhearsnachdan eileanach, ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh gus Pròifilean Eileanach a chruthachadh. Feuchaidh an obair seo ri pròifilean ruigsinneach a chruthachadh a tha a’ toirt seachad dàta deamografach, eaconamach, agus a tha air a chomharrachadh agus air a chruthachadh gu h-ionadail airson gach eilean. Thèid beagan phròifilean deuchainneach a chruthachadh agus a libhrigeadh ann an 2022. Cuidichidh an t-ionnsachadh bhon obair seo le bhith a’ toirt cruth air mar a ghabhadh coincheap Pròifil nan Eilean a leudachadh agus a libhrigeadh thar diofar eileanan. • Nì sinn tionndadh eile de Shuirbhuidh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid Pròifilean deuchainneach • San ùine fhada Ionnsachadh agus is dòcha sgèileadh suas. • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le coimhearsnachdan eileanach gus dèanamh cinnteach gun tèid am plana a sgaoileadh is a thuigsinn fad is farsaing leis gach pàirt den t-sòisealtas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Cumaidh sinn oirnn a' cumail taic ri Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean gus an urrainn dhuinn co-obrachadh gu dlùth leis na com-pàirtichean againn anns na h-ùghdarrasan ionadail mu libhrigeadh. • Cumaidh sinn oirnn le taic a thoirt do Bhuidheann Libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean gus dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh ann an dòigh cho-obrachail a tha dharrìribh a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

© Còir-lethbhreac a' Chrùin 2022

ISBN: 978-1-80435-203-8

Tha an sgrìobhainn seo ri fhaighinn air làrach-lìn Riaghaltas na h-Alba cuideachd:
www.gov.scot

Airson barrachd fiosrachaidh, cuir fios dhan sgioba air **info@islandsteam.scot**

Air a dhèanamh airson Riaghaltas na h-Alba le APS Group Scotland, 21 Sràid Tennant, Dùn Èideann EH6 5NA

PPDAS1045831 (09/22)

W W W . G O V . S C O T